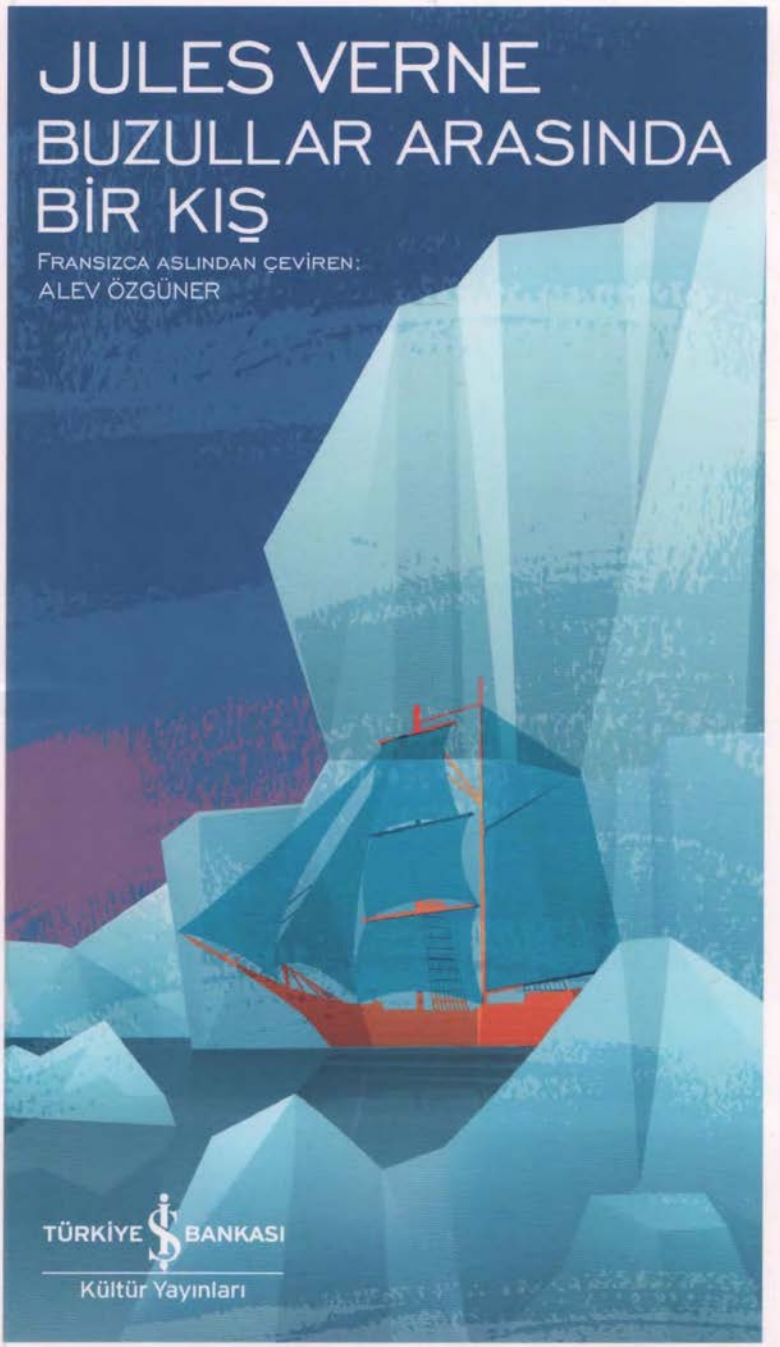
MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 145

JULES VERNE

BUZULLAR ARASINDA BİR KIŞ

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN:
ALEV ÖZGÜNER

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

JULES VERNE
BUZULLAR ARASINDA BİR KIŞ

ÖZGÜN ADI
UN HIVERNAGE DANS LES GLACES

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2017
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
GAMZE VARIM

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MEHMET CELEP

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

TÜRKIYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA
1. BASIM ŞUBAT 2020, İSTANBUL

ISBN 978-625-7999-63-2

BASKI: SENA OFSET AMBALAJ MAT. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ
Maltepe Mah. Litros Yolu Sk. No:2/4 Matbaacılar Sitesi 2 Dk: 4Nb9
Zeytinburnu/İstanbul Tel. (0212) 613 38 46 Sertifika No: 45030

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: ALEV ÖZGÜNER

1960 yılında İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni, ardından BÜ Orta Kademe Yöneticilik Bölümü'nü bitirdi. Yurt Ansiklopedisi, Gelişim Yayınları, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık AŞ'de çalıştı. Halen bazı yayınevleriyle çevirmen, redaktör ve düzeltmen olarak çalışmaktadır. *Güzel Dost* (Guy de Maupassant), *Binbir Hayalet* (Alexandre Dumas), *Dr. Ox'un Deneyi* (Jules Verne) ve *Zacharius Usta* (Jules Verne) çevirilerinden bazılarıdır.

Modern
Klasikler
Dizisi - 145

Jules Verne

Buzullar Arasında Bir Kış

Fransızca aslından
çeviren: Alev Özgüner

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

I
Siyah Bandıra 1

II
Jean Cornbutte'ün Tasarısı 7

III
Umut Işığı 13

IV
Dar Geçitlerde 19

V
Liverpool Adası 25

VI
Buzul Sarsıntısı 31

VII
Kışı Geçirmek İçin Yapılan Düzenlemeler 37

VIII
Arama Tarama Planı 43

IX
Kardan Ev 47

X
Diri Diri Gömülenler 51

XI
Duman Bulutu 57

XII
Gemiye Dönüş 63
XIII
İki Rakip 69
XIV
Keder 73
XV
Beyaz Ayılar 79
XVI
Sonuç 85

I

Siyah Bandıra

12 Mayıs 18.. günü, eski Dunkerque Kilisesi'nin rahibi sabah beşte uyandı; âdeti olduğu üzere, birkaç dini bütün balıkçının katıldığı günün ilk ayininde vaaz verecekti.

Rahip giysileri içinde mihraba gidecekken, bir adam hem sevinçli hem de şaşkın bir ifadeyle, ayin eşyalarının durduğu odaya girdi. Altmış yaşlarında ama hâlâ gücü kuvveti yerinde, yüzünden iyilik ve dürüstlük akan bir denizciydi bu.

– Muhterem peder, diye bağırdı, durun lütfen.

– Sabah sabah ne bu haliniz böyle Jean Cornbutte? diye karşılık verdi rahip.

– Ne olacak!.. İçimden boynunuza sarılmak geliyor!

– Eh peki, önce vaaza katılın da sonra sarılırsınız...

– Vaaz mı! diye cevap verdi yaşlı denizci gülerek. Şimdi vaaz vereceğinizi ve benim de buna müsaade edeceğimi mi sanıyorsunuz?

– Niye vaaz veremeyecekmişim? diye sordu rahip. Açıklasanıza şunu! Çan üçüncü defa çaldı...

– Çalsın ya da çalmasın, diye cevap verdi Jean Cornbutte, çan bugün daha epeyce çalacak peder, çünkü oğlum Louis ile yeğenim Marie'nin evliliklerini kendi elinizle kutsayacağınıza söz vermiştiniz bana!

– Oğlunuz geldi mi yoksa? diye sevinçle haykırdı rahip.

– Eli kulağında, dedi Cornbutte, ellerini ovuşturarak. Güneş doğarken gözcü, o güzel *Korkusuz Kız* ismini bizzat sizin koyduğunuz yelkenlimizin göründüğünü haber verdi!

– Sizi yürekten tebrik ederim azizim Cornbutte, dedi rahip, ayin kaftanıyla boyun atkısını çıkararak. Anlaşmamızı biliyorum. Yerime rahip yardımcısı bakar, ben de sevgili oğlunuzun gelişi nedeniyle hizmetinizde olacağım.

– Hem söz veriyorum fazla vaktinizi almayacak! diye karşılık verdi denizci. Nikâh evrakını kendi elinizle askıya çıkardınız, artık tek yapmanız gereken, Louis'yi kuzey denizlerinde gökyüzüyle su arasında işlemiş olabileceği günahlardan arındırmak. Bu konuda çok güzel bir fikrim var, düğünün onun gelişiyle aynı gün yapılmasını ve oğlum Louis'nin gemiden çıkar çıkmaz dosdoğru kiliseye gelmesini istiyorum!

– Öyleyse gidip hazırlıkları yapın Cornbutte.

– Derhal gidiyorum peder. Görüşürüz.

Denizci hızlı adımlarla, ticaret limanı rıhtımında bulunan ve Kuzey Denizi'ni gören evine gitti; evinin manzarasıyla pek övünürdü.

Jean Cornbutte meslek hayatı sırasında belli bir servet edinmişti. Havre'lı zengin bir armatörün gemilerinde uzun süre kaptanlık yaptıktan sonra, doğduğu şehre yerleşmiş, kendisi için *Korkusuz Kız* adlı yelkenliyi yaptırmıştı. Birçok Kuzey yolculuğundan yüzünün akıyla dönmüş, gemi her seferinde, kereste, demir ve katran yükünü iyi fiyatlara satabileceği alıcılar bulmuştu. Bunun üzerine Jean Cornbutte geminin komutasını oğlu Louis'ye bırakmıştı; otuz yaşında yiğit bir denizci olan Louis, gemi kaptanlarının dediğine bakılırsa Dunkerque'in en yürekli gemicisiydi.

Louis Cornbutte yola çıktığında, babasının yeğeni Marie'ye büyük bir gönül bağıyla bağlıydı; onun yokluğunda, genç kız için günler geçmek bilmemişti. Marie yirmisine he-

nüz girmişti. Damarlarında birkaç damla Hollandalı kanı bulunan güzel bir Flamandı. Annesi ölüm döşeğindeyken onu kardeşi Jean Cornbutte'e emanet etmişti. Bu nedenle, yiğit denizci onu öz kızı gibi seviyor, tasarlanan evliliğin hakiki ve kalıcı bir mutluluk kaynağı olacağına inanıyordu.

Boğazların açığında göründüğü haber verilen yelkenlinin gelişiyle, Jean Cornbutte'ün büyük bir kâr beklediği önemli bir ticari girişim sonuçlanmış olacaktı. Üç ay evvel yola çıkmış olan *Korkusuz Kız*, Norveç'in batı kıyılarındaki son uğrak yeri Bodo'dan dönüyordu ve yolculuğunu çabucak tamamlamıştı.

Eve girdiğinde, Jean Cornbutte bütün ev halkını hazır vaziyette buldu. Marie gelinliğini giymişti, yüzü ışıl ışıldı.

– Gemi biz oraya varmadan gelmesin de! diyordu.

– Elini çabuk tut yavrum, diye karşılık verdi Jean Cornbutte, çünkü rüzgâr kuzeyden esiyor, *Korkusuz Kız* da rüzgârı arkadan aldığında süratli yol alır!

– Dostlarımıza haber verildi mi dayıcığım? diye sordu Marie.

– Verildi.

– Peki ya notere ve rahibe?

– Rahat ol! Bizi bekletecek olan tek kişi sensin!

O sırada Jean Cornbutte'ün arkadaşı Clerbaut içeri girdi.

– Eh yani azizim Cornbutte! diye bağırdı, şans diye buna derim ben! Gemin tam da hükümetin donanmaya büyük miktarda kereste temin etmek için ihale açtığı zamanda geliyor.

– Beni ne ilgilendirir ki? diye cevap verdi Jean Cornbutte. Hükümet düşünsün!

– Haklısınız da Bay Clerbaut, dedi Marie, kafamız tek bir şeyle meşgul şimdi; o da, Louis'nin dönüşü.

– Bunu inkâr ettiğim yok... diye cevap verdi Clerbaut. Ama sonuçta elinizdeki bu mal...

– Düğünde görüşürüz, dedi Jean Cornbutte, tüccarın lafını yarıda kesip elini kıracakmış gibi sıkarak.

– Tedarik ettiğiniz bu keresteler...

– Karadaki ve denizdeki bütün dostlarımız gelecek Clerbaut. Çevreme çoktan haber verdim bile, geminin mürettebatını da davet edeceğim!

– Louis'yi mendirekte mi bekleyeceğiz? diye sordu Marie.

– Öyle düşünüyorum, diye karşılık verdi Jean Cornbutte. Hepimiz ikişerli sıra olacağız, en başa da kemancılar geçecek!

Jean Cornbutte'ün davetlileri vakitlice geldiler. Sabahın körü olmasına rağmen, davete katılmayan tek bir kişi bile yoktu. Herkes birbiriyle yarışırcasına yürekli denizciyi tebrik etti, hepsi onu çok seviyorlardı. Bu sırada Marie, diz çökmüş, Tanrı'ya şükran dualarını ediyordu. Kısa bir süre sonra salona girdi, süslenmişti ve güzel görünüyordu; bütün kadınlar onu yanaklarından öptü, erkeklerin hepsi de elini kuvvetlice sıktı; derken Jean Cornbutte, yola koyulma vaktinin geldiğini bildirdi.

Güneş doğarken denizin yolunu tutmuş bu neşeli topluluk ilginç bir görüntü meydana getiriyordu. Yelkenlinin geliş haberi limanda duyulmuştu, dolayısıyla pencerelerde ve hafifçe aralanmış kapılarda gecelik başlığıyla epeyce kafa belirdi. Dört bir yandan nazik iltifatlar ya da iyi niyet belirten selamlamalar geliyordu.

Düğün alayı övgüler ve hayırdualar eşliğinde mendireğe vardı. Hava muhteşemdi, güneş de bu neşeyi paylaşır gibiydi. Kuzeyden esen hoş bir rüzgâr dalgaları köpüklendirmekteydi; birkaç balıkçı teknesi limandan çıkmak için dümeni rüzgâra göre kırıyor ve mendirekler arasında suları yararak hızla yol alıyordu.

Dunkerque limanının rıhtımını devam ettiren iki dalgakıran, denizin açıklarına doğru uzanır. Düğün alayındaki insanlar kuzey dalgakıranını enlemesine kaplıyordu; çok geçmeden dalgakıranın en ucundaki küçük bir barakaya vardılar, burası liman sorumlusunun nöbet yeriydi.

Jean Cornbutte'ün gemisi iyiden iyiye görünür olmuştu. Rüzgâr şiddetleniyordu; *Korkusuz Kız*, rüzgârı arkasına almış, gabya yelkenleri, mizanası, randası, babafingoları, babafingo üstü serenleriyle hızla yol almaktaydı. Karadaki gibi gemide de sevinç yaşanıyor olmalıydı mutlaka. Jean Cornbutte, elinde bir dürbün, arkadaşlarının sorularına neşeyle cevap yetiştiriyordu.

"İşte benim güzel yelkenlim!" diye bağırıyordu, sanki Dunkerque limanından demir alıyormuşçasına temiz ve bakımlı! Hiç hasar yok! Tek bir halat bile eksik değil!

– Kaptan oğlunuzu görebiliyor musunuz? diye soruyorlardı.

– Hayır, henüz değil. İşinin başındadır şimdi!

– Neden bandırasını direğe çekmiyor? diye sordu Clerbaut.

– Hiç bilmiyorum dostum, ama bir sebebi vardır mutlaka.

– Dürbününüzü alıyorum dayıcığım, dedi Marie, aleti adamın ellerinden çekip alarak, onu ilk gören ben olmak istiyorum!

– İyi de o benim oğlum küçükhanım!

– Louis otuz yıldır sizin oğlunuz, diye karşılık verdi genç kız gülerek, benimse ancak iki yıldır nişanlım!

Korkusuz Kız artık büsbütün görünür olmuştu. Mürettebat demirleme hazırlıklarına girişmişti bile. Yüksek yelkenler toplanmıştı. Gemi teçhizatının arasında koşuşturan tayfalar seçilebiliyordu. Ama ne Marie ne de Jean Cornbutte, gemi kaptanına el sallayabilmişti henüz.

– Yemin ederim, işte ikinci kaptan André Vasling! diye haykırdı Clerbaut.

– İşte şu da doğramacı Fidèle Misonne, diye karşılık verdi, oradakilerden biri.

– Ve dostumuz Penellan, dedi bir başkası, adı geçen denizciye el sallayarak.

Korkusuz Kız limana olsa olsa üç gomina mesafedeydi ki randa direğine siyah bir bayrak çekildi... Gemide matem vardı!

Karşılamaya gelenlerin hepsi ve nişanlı genç kız büyük bir korkuya kapıldı.

Yelkenli kederli kederli limana geliyor, güvertesinde kan donduran bir sessizlik hüküm sürüyordu. Az sonra mendireğin uç kısmını geride bırakacaktı. Marie, Jean Cornbutte ve bütün eş dost, geminin yanaşacağı rıhtıma doğru koştular ve bir anda kendilerini güvertede buldular.

– Oğlum! dedi Jean Cornbutte, ağzından bir tek bu kelime çıkabilmişti.

Şapkalarını çıkarmış olan gemideki tayfalar ona matem bayrağını işaret ettiler.

Marie acıyla feryat ederek yaşlı Cornbutte'ün kollarının arasına yığıldı.

André Vasling *Korkusuz Kız*'ı geri getirmişti, ama Louis Cornbutte, Marie'nin nişanlısı, gemide değildi.

II

Jean Cornbutte'ün Tasarısı

İyi yürekli dostlara emanet edilen genç kız gemiden iner inmez, ikinci kaptan André Vasling, oğluna kavuşmasına engel olan korkunç olayı Jean Cornbutte'e anlattı; olay seyir defterine şu ifadelerle kaydedilmişti:

"26 Nisan günü, Maelström hizasında, güneybatıdan fırtına şeklinde esen rüzgâr sebebiyle gemi mayistra yelkenini fora etmişken, bir uskunadan tehlike sinyalleri aldı. Mizana direği kırılmış olan bu uskuna, yelkensiz vaziyette girdaba doğru hızla sürüklenmekteydi. Kaptan Louis Cornbutte bir felaketin eşiğindeki bu gemiyi görünce, yardıma gitmeye karar verdi. Mürettebatının uyarılarına rağmen, filikayı denize indirtti, tayfa Cortrois ve dümenci Pierre Nouquet ile birlikte filikaya bindi. Mürettebat onları, sisin ortasında görünmez oluncaya kadar gözleriyle takip etti. Akşam karanlığı çöktü. Dalgalar giderek daha da kabardı. Bu civarlarda görülen akıntıların sürüklediği *Korkusuz Kız* Maelström tarafından yutulma tehlikesi taşıyordu. Rüzgârı kıçtan alarak kaçmak zorunda kaldı. Birkaç gün boş yere facianın gerçekleştiği sularda dolandı: Geminin filikasından, uskunadan, Kaptan Louis ve iki tayfadan iz yoktu. Bunun üzerine André Vasling mürettebatı topladı, geminin kumandasını ele aldı ve Dunkerque'e doğru yelken açtı."

Jean Cornbutte, alelade bir olaymış gibi ruhsuz bir dille kaleme alınan bu metni okuduktan sonra uzun süre ağladı; tek tesellisi, oğlunun, denizci yoldaşlarını kurtarmak isterken ölmüş olmasıydı. Ardından zavallı baba, görünce fena olduğu gemiyi terk etti ve kasvetli evine geri döndü.

Bu elim haber çok geçmeden bütün Dunkerque'e yayıldı. İhtiyar denizcinin arkadaşları gelip içten duygularla ona başsağlığı dilediler. Sonra *Korkusuz Kız*'ın tayfaları bu olayın ayrıntılarını eksiksizce aktardılar; André Vasling Marie'ye, nişanlısının fedakârlığını bütün ayrıntılarıyla anlatmak zorunda kaldı.

Ağlaması kesildikten sonra Jean Cornbutte düşündü. Geminin demirlediği günün ertesinde, André Vasling'i evine girerken görünce şöyle dedi:

– André, oğlumun öldüğünden cidden emin misiniz?

– Ne yazık ki evet Bay Jean! diye cevap verdi André Vasling.

– Onu bulmak için gerekli bütün araştırmaları yaptınız yani?

– Elbette Bay Cornbutte! Fakat maalesef oğlunuzun ve iki tayfasının Maelström girdabı tarafından yutulduğu kesin.

– Geminin ikinci kaptanlığını sürdürmek ister misiniz André?

– Kaptana bağlı Bay Cornbutte.

– Kaptan ben olacağım André, diye karşılık verdi yaşlı denizci. Gemimin yükünü çabucak boşaltıp mürettebatımı oluşturacak ve derhal oğlumu aramaya gideceğim!

– Oğlunuz öldü! diye cevap verdi André Vasling üsteleyerek.

– Mümkündür André, dedi sertçe Jean Cornbutte, ama kurtulmuş olması da mümkün. Sürüklenmiş olabileceği bütün Norveç limanlarında arama yapmak istiyorum; onu bir daha hiç göremeyeceğimden emin olursam, işte ancak o zaman ölmek için buraya dönerim!

Jean Cornbutte hiç vakit geçirmeden tasarısını yeğenine açıkladı ve onun gözyaşlarının gerisinde bir umut ışığının pırıldadığını gördü. O ana kadar, nişanlısının ölmemiş olabileceği genç kızın aklına gelmemişti; ama bu yeni umut yüreğinde yeşerir yeşermez, ona dört elle sarıldı.

İhtiyar denizci *Korkusuz Kız*'ın derhal denize açılmasına karar verdi. Sağlamca inşa edilmiş bu yelkenlinin tamirat gerektiren hiçbir hasarı yoktu. Jean Cornbutte, eğer gemide yine görev almak isterlerse mürettebat kadrosunda hiçbir değişiklik yapılmayacağını ilan ettirdi. Sadece geminin kumandasına oğlunun yerine kendisi geçecekti.

Louis Cornbutte'ün tek bir arkadaşı bile bu çağrıyı geri çevirmedi; yiğit denizciler Alain Turquiette, doğramacı Fidèle Misonne, *Korkusuz Kız*'ın dümencisi olarak Pierre Nouquet'nin görevini üstlenen Breton Penellan, ayrıca gözü pek ve tecrübeli tayfalar Gradlin, Aupic, Gervique mürettebatta yerlerini aldılar.

Jean Cornbutte, André Vasling'e, yine gemideki görevini üstlenmesi teklifinde bulundu. Geminin ikinci kaptanı, *Korkusuz Kız*'ı sağ salim geri getirerek kendini ispat etmiş usta bir denizciydi. Bununla birlikte, hangi sebeple bilinmez, André Vasling işi biraz yokuşa sürüp düşünmek istediğini söyledi.

"Nasıl isterseniz André Vasling," diye karşılık verdi Cornbutte. "Yalnız şunu unutmayın ki kabul edecek olursanız başımızın üstünde yeriniz var."

Breton Penellan, Jean Cornbutte'ün sadık adamıydı, uzun zaman yolculuklarda ona eşlik etmişti. Eskiden küçük Marie, dümenci karada olduğunda, uzun kış akşamlarını onun kucağında geçirirdi. Bu yüzden, Penellan Marie'ye karşı babaca bir sevgi besliyor, genç kız da onu bir evlat gibi seviyordu. Penellan, yola çıkma hazırlıklarını elinden geldiğince hızlandırdı, çünkü ona göre, André Vasling, kaptanlık gibi ağır bir sorumluluk üstlendiğinden mazur görülse de

kazazedeleri bulmak için gerekli bütün araştırmaları yapmamış olabilirdi.

Bir hafta geçmiş geçmemişti ki *Korkusuz Kız* denize açılmaya hazırdı. Gemiye mal yüklemek yerine, tuzlanmış et, peksimet, çuval çuval un, patates, domuz eti, kahve, çay, tütün ile fıçılarca şarap ve likör ikmal edilmişti.

Yola çıkış günü olarak 22 Mayıs tarihi belirlendi. Bir önceki günün akşamı, Jean Cornbutte'e henüz cevap vermemiş olan André Vasling onun evine gitti. Hâlâ tereddütteydi ve nasıl bir karar vereceğini bilmiyordu.

Jean Cornbutte evde olmamasına rağmen, evinin kapısı açıldı. André Vasling, genç kızın odasına bitişik olan salona girdi, kulağına hararetli bir konuşma çalındı. Dikkatle kulak kabarttı ve Penellan ile Marie'nin seslerini tanıdı.

Kuşkusuz tartışma bir süredir devam ediyordu, çünkü genç kız Breton denizcinin itirazlarına sarsılmaz bir kararlılıkla karşı çıkıyor gibiydi.

– Dayım Cornbutte kaç yaşında? diyordu Marie.

– Altmış falandır, diye cevap veriyordu Penellan.

– Eh işte! Oğlunu bulmak için tehlikelere meydan okumayacak mı?

– Bizim kaptan hâlâ güçlü kuvvetli bir adam, diye karşılık veriyordu denizci. Meşe gibi dayanıklı bir vücudu, çelik gibi sağlam kasları var! Bu yüzden, tekrar denize açılması beni hiç endişelendirmiyor!

– Benim iyi yürekli Penellan'cığım, diye tekrar söze girdi Marie, insan sevdiğinde güçlü olur! Üstelik, Tanrı'nın desteğine güvenim tam. Beni anlıyorsunuz ve bana yardım edeceksiniz!

– Hayır! diyordu Penellan. Mümkün değil Marie! Kim bilir nerelere sürüklenecek, ne eziyetler çekeceğiz! O denizlerde hayatını kaybeden güçlü kuvvetli öyle çok adam gördüm ki!

– Penellan, diye sözünü sürdürdü genç kız, başka türlüsü

mümkün değil, eğer isteğimi geri çevirirseniz artık beni sevmediğinize inanacağım!

André Vasling genç kızın kararlı olduğunu anlamıştı. Bir an düşündü ve kararını verdi.

– Jean Cornbutte, dedi, kapıdan girmekte olan yaşlı denizciye doğru ilerleyerek, yanınızdayım. Beni denize açılmaktan alıkoyan sebepler ortadan kalktı, sadakatime güvenebilirsiniz.

– Size asla güvenmemezlik etmedim André Vasling, diye karşılık verdi Jean Cornbutte onun elini tutarak. Marie! Evladım! diye seslendi.

Marie ile Penellan hemen yanlarına geldiler.

– Yarın gün doğarken, suların çekilme vaktinde demir alacağız, dedi yaşlı denizci. Zavallı Marie'ciğim, birlikte geçireceğimiz son akşam bu!

– Dayıcığım, diye haykırdı Marie, Jean Cornbutte'ün kollarına atılarak.

– Marie! Tanrı yardım ederse nişanlını getireceğim sana!

– Evet, Louis'yi bulacağız! diye ekledi André Vasling.

– Öyleyse bize katılıyorsunuz ha? diye heyecanla sordu Penellan.

– Evet Penellan, André Vasling ikinci kaptanım olacak, diye cevap verdi Jean Cornbutte.

– Ha tamam! dedi Breton, tuhaf bir tavırla.

– Tavsiyeleri bizim için faydalı olacak, çünkü becerikli ve atılgan biri.

– Asıl siz kaptan, diye karşılık verdi André Vasling, hepimize taş çıkartırsınız, çünkü hem tecrübeli hem de hâlâ güçlü kuvvetlisiniz.

– Pekâlâ dostlarım, yarın görüşürüz. Gemiye gidip son hazırlıklarla ilgilenin. Hoşça kalın André, hoşça kalın Penellan!

İkinci kaptanla dümenci birlikte çıktılar. Jean Cornbutte ve Marie baş başa kaldılar. Bu kederli akşam boyunca epey-

ce gözyaşı akmıştı. Marie'yi bu kadar üzgün gören Jean Cornbutte, ertesi gün ona haber vermeden evden çıkarak ayrılığı çabuklaştırmaya karar verdi. Bu yüzden, o akşam genç kızı son kez öptü; sabaha karşı saat üçte ayaktaydı.

Bu yola çıkış sebebiyle yaşlı denizcinin bütün dostları mendirekte toplanmıştı. Marie ile Louis'nin evliliklerini kutsayacak olan rahip gelerek, gemi için son kez hayırdua okudu. Sessiz sessiz, sımsıkı tokalaşıldı ve Jean Cornbutte gemiye bindi.

Mürettebat eksiksizdi. André Vasling son talimatları verdi. Yelkenler laçka edildi ve gemi kuzeybatıdan esen elverişli bir rüzgârla çabucak uzaklaştı; o sırada, diz çökmüş seyircilerin ortasında ayakta duran rahip bu gemiyi Tanrı'ya emanet ediyordu.

Nereye gidiyor bu gemi? Onca kazazedenin yok olup gittiği tehlikeli rotayı takip ediyor! Belirlenmiş bir varış noktası yok! Her türlü tehlikeye hazırlıklı olmalı ve hiç tereddüt etmeden bu tehlikelere göğüs gerebilmeli! Hangi kıyılara ulaşacağını bir tek Tanrı bilir! Ona Tanrı yol gösteriyor!

III

Umut Işığı

Senenin bu döneminde mevsim şartları elverişliydi ve mürettebat kaza mahalline çabucak ulaşmayı umuyordu.

Jean Cornbutte'ün planı elbette belliydi. Kuzey rüzgârının kazazedeleri sürüklemiş olabileceği Faroe Adaları'na uğramayı düşünüyordu; sonra, bu yöredeki hiçbir limana ayak basmadıklarından emin olursa araştırmalarını Kuzey Denizi'nin ötesinde sürdürmek, Norveç'in batı kıyısını kazaya en yakın yer olan Bodo'ya, gerekirse daha da ileriye kadar bir baştan bir başa didik didik aramak zorundaydı.

André Vasling, kaptanın görüşünün aksine, asıl İzlanda kıyılarının araştırılması gerektiğini düşünüyordu; ama Penellan, felaket sırasında fırtınanın batı yönünden geldiğine dikkat çekti; bu da, bahtsız arkadaşlarının Maelström girdabına sürüklenmediklerine dair bir umut uyandırıyor, Norveç kıyılarına savrulduklarını düşünmeye imkân veriyordu.

Böylece, bu kıyı şeridini, kazazedelerden izler bulmak için mümkün mertebe yakından takip etmeye karar verdiler.

Yola çıktıklarının ertesi günü, Jean Cornbutte, bir haritanın üstüne eğilmiş, düşüncelere dalıp gitmişken omzuna

küçük bir el dokundu ve kulağının dibinde yumuşacık bir ses işitti:

– Kolay gelsin dayıcığım!

Arkasına döndü ve şaşkınlıktan donakaldı. Marie ona sarılıyordu.

– Marie, kızım! Ne işin var gemide! diye bağırdı.

– Baba oğlunu kurtarmak için denize açılırsa, kadın da pekâlâ kocasını aramaya gidebilir!

– Zavallı Marie'ciğim! Bizi bekleyen zorluklara nasıl katlanacaksın? Senin gemide olman aramalarımıza köstek olabilir, bunu biliyor musun?

– Olmaz dayıcığım, çünkü güçlüyüm ben!

– Kim bilir nerelere sürükleneceğiz Marie! Bak şu haritaya! Denizin bütün zorluklarına alışık biz denizciler için bile çok tehlikeli olan şu sulara yaklaşıyoruz! Kaldı ki sen güçsüz bir çocuksun!

– Ama dayıcığım, denizci bir aileden geliyorum ben! Mücadele ve fırtına hikâyelerine aşinayım. Siz ve eski dostum Penellan da yanımdasınız!

– Penellan! Seni o sakladı gemide, değil mi!

– Evet dayıcığım, ama yardım etmese de bu işi yapmaya kararlı olduğumu anlamıştı da onun için.

– Penellan! diye bağırdı Jean Cornbutte.

Penellan içeri girdi.

– Penellan, olan olmuş bir kere, ama unutma ki Marie'nin hayatından sen sorumlusun!

– Rahat olun kaptan, diye karşılık verdi Penellan. Ufaklık güçlü ve cesur, bizim koruyucu meleğimiz olacak. Hem sonra, benim düşüncemi biliyorsunuz kaptan: Her işte bir hayır vardır.

Genç kız, tayfaların kısa sürede onun için hazırlayıp mümkün mertebe rahat bir hale getirdikleri bir kamaraya yerleştirildi.

Bir hafta sonra, *Korkusuz Kız* Faroe Adaları kıyılarına demir atıyordu; ama didik didik aramalar sonuç vermedi. Bu kıyılarda ne tek bir kazazedeye ne de herhangi bir gemi kalıntısına rastlanmıştı. Hatta olayın haberi oralara ulaşmamıştı bile. Bunun üzerine yelkenli, on günlük bir konaklamanın ardından, 10 Haziran'a doğru tekrar yola koyuldu. Denizin durumu iyi, rüzgâr elverişliydi. Gemi hızla Norveç kıyılarına doğru ilerledi, araştırmalar burada da sonuç vermedi.

Jean Cornbutte Bodo'ya gitmeye karar verdi. Belki orada, Louis Cornbutte ile iki tayfasının yardımına koştuğu, kazaya uğrayan geminin adını öğrenebilirdi.

30 Haziran günü, yelkenli bu limana demirlemekteydi. Yetkililer, kıyıda bulunmuş bir şişeyi Jean Cornbutte'e teslim ettiler, şişenin içinde kaleme alınmış bir belge vardı:

"Bu 26 Nisan günü, *Korkusuz Kız*'a ait filikanın yanaşmasının ardından, *Froöern* ve içindeki bizler akıntılarla buzullara doğru sürüklendik! Tanrı yardımcımız olsun!"

Jean Cornbutte'ün ilk tepkisi, Tanrı'ya şükretmek oldu. Oğlunun izi üstündeydi, buna inanıyordu! Bu *Froöern* bir Norveç uskunasıydı, hakkında başka hiçbir haber olmasa da kuzeye doğru sürüklenmişti muhakkak.

Kaybedecek tek bir gün bile yoktu. *Korkusuz Kız* hiç vakit kaybetmeden, kutup denizlerinin tehlikeleriyle baş edecek hale getirildi. Doğramacı Fidèle Misonne gemiyi dip köşe inceledi ve buz kütlelerine çarpma durumunda sağlam gövdesinin dayanabileceğinden emin oldu.

Kuzey denizlerinde daha önce balina avcılığı yapmış olan Penellan'ın titiz gözetiminde, yün battaniyeler, kürklü giysiler, fok derisinden yığınla çarık ve engin buzul düzlükleri üzerinde yol alabilmelerini sağlayacak kızakları yapmak için gerekli kereste gemiye yüklendi. Büyük miktarda ispirto ve taşkömürü takviyesi yapıldı, çünkü Grönland kı-

yılarında bir yerde kışlamak mecburiyetinde kalabilirlerdi. Ayrıca, çok soğuk bölgelerde gemilerin mürettebatını kırıp geçiren şu korkunç hastalığı, yani iskorbütü önlemek ya da tedavi etmek için büyük zorluklarla ve çok pahalıya bir miktar limon bulundu. Tedbir amacıyla biraz daha erzak ilave edildi; tuzlu et, peksimet, likörden oluşan bu erzak geminin sintine bölmesinin bir kısmını doldurmaya başlamıştı, çünkü ambar artık yetersiz kalıyordu. Büyük bir miktar da pemmikan tedarik edildi, hacmi küçük olduğu halde birçok besleyici unsuru barındıran, yerlilere has konsantre bir yemekti bu.

Jean Cornbutte'ün talimatı üzerine *Korkusuz Kız*'ın bordasına, buz tarlalarını kesmek için testereler, onları birbirinden ayırmak için de takozlar ve kargılar yüklendi. Kaptan, kızakları çekmek için gerekli köpekleri Grönland kıyılarında alma işini kendisi üstlendi.

Bütün mürettebat bu hazırlıklar için seferber olup harıl harıl çalıştı. Tayfalar Aupic, Gervique ve Gradlin dümenci Penellan'ın nasihatlerine içtenlikle kulak veriyorlardı; dümenci onlara, kutup dairesinin altında bulunan bu bölgelerde ısı daha şimdiden düşük olsa da kendilerini hemen yün giysilere alıştırmamalarını salık verdi.

Penellan, hiçbir şey demeden, André Vasling'in bütün hareketlerini gözlüyordu. Hollanda asıllı bu adamın nereden geldiği bilinmiyordu, bununla birlikte iyi bir denizciydi ve *Korkusuz Kız*'la iki yolculuk yapmıştı. Penellan'ın onun yüzüne vurabileceği bir şey yoktu henüz; yalnızca Marie'nin etrafında dört dönüyordu ama Penellan adamı yakın takibe almıştı.

Mürettebatın çalışması sayesinde, yelkenli Bodo'ya varışından on beş gün sonra, 16 Temmuz civarında yola çıkmaya hazır hale geldi. Kuzey denizlerinde araştırma yapmak için elverişli bir dönemdi. İki aydır buzlar çözülmekteydi

ve aramaları daha ilerilere götürmek mümkündü. Böylece *Korkusuz Kız* demir aldı ve Grönland'ın doğu kıyısında bulunan, yetmişinci kuzey enlemindeki Brewster Burnu'na yöneldi.

IV

Dar Geçitlerde

23 Temmuz civarında, deniz seviyesinin üstünde görülen bir yansıma, Davis Boğazı'ndan çıkıp okyanusa doğru hızla sürüklenen ilk buz kütlelerinin habercisi oldu. O andan itibaren, gözcülere çok dikkatli olmaları söylendi, çünkü bu muazzam kütlelere çarpmamak büyük önem taşıyordu.

Mürettebat iki ekip halinde vardiyalı nöbet tutacaktı: İlk ekip Fidèle Misonne, Gradlin ve Gervique'ten; ikinci ekip ise André Vasling, Aupic ve Penellan'dan meydana geliyordu. Nöbet süreleri iki saati aşmayacaktı, çünkü bu soğuk bölgelerde insanın gücü yarı yarıya azalıyordu. *Korkusuz Kız* henüz altmış üçüncü kuzey enleminde bulunmasına rağmen, termometre şimdiden sıfırın altında dokuz santigrat dereceyi göstermekteydi.

Genellikle yoğun bir yağmur ve kar yağışı vardı. Hava kısa süreliğine açtığında, rüzgâr çok şiddetli esmiyorsa Marie güvertede duruyor ve gözlerini kutup denizlerinin bu hırçın görüntülerine alıştırıyordu.

1 Ağustos günü, yelkenlinin kıç tarafında dolaşırken dayısı, André Vasling ve Penellan ile sohbet etmekteydi. O sırada *Korkusuz Kız* üç mil genişliğinde bir boğaza giriyor, kırılmış buzul parçaları birbiri peşi sıra bu boğazdan geçip hızla güneye doğru iniyordu.

– Karayı ne zaman göreceğiz? diye sordu genç kız.

– En geç üç dört gün sonra, diye cevap verdi Jean Cornbutte.

– İyi de bahtsız Louis'min oralardan geçtiğini gösteren yeni ipuçları bulabilecek miyiz acaba?

– Belki de kızım, ama korkarım ki yolculuğumuzun sonlanmasına daha çok var. *Froöern*'in daha kuzeye sürüklenmiş olması maalesef mümkün!

– Muhakkak sürüklenmiştir, diye ekledi André Vasling, çünkü bizi Norveç gemisinden ayrı düşüren o kasırga üç gün sürdü; bir gemi, manevra yapıp rüzgâra direnemeyecek durumdaysa üç günde epeyce yol alır.

– İzin verin de şunu belirteyim Bay Vasling, diye cevabı yapıştırdı Penellan, aylardan nisandı, buzlar henüz çözülmeye başlamamıştı, sonuç olarak *Froöern*'in önü buzullar tarafından çabucak kesilmiş olmalı...

– Ve kuşkusuz paramparça olmuştur, diye karşılık verdi ikinci kaptan, çünkü mürettebatının manevra yapması mümkün değildi!

– Ama o geniş buzul düzlükleri, uzakta olmaması gereken karaya ulaşmasını kolaylaştırmıştır, diye cevap verdi Penellan.

– Umalım öyle olsun! dedi Jean Cornbutte, ikinci kaptan ile dümenci arasında her gün tekrarlanan tartışmayı yarıda keserek. Sanırım çok yakında karayı göreceğiz.

– İşte kara! diye haykırdı Marie. Şu dağlara bakın!

– Hayır evladım, diye karşılık verdi Jean Cornbutte. Onlar buzdağları, karşımıza ilk çıkanlar. Eğer aralarında sıkışıp kalırsak bizi cam gibi ufalarlar. Penellan ve Vasling, manevrayla ilgilenin.

O sırada ufukta elliden fazlasının belirdiği bu yüzen kütleler, yavaş yavaş yelkenliye yaklaştı. Penellan dümene geçti, babafingo sereninin üzerine tırmanan Jean Cornbutte ise takip edilecek rotayı gösterdi.

Akşama doğru, yelkenli, üzerinden silindir gibi geçebilecek bu hareketli kayaların arasına iyice sokuldu. Bu dağ filosunun içinden geçmesi lazımdı, çünkü ihtiyat gereği ileriye yönelmeliydi. Bu tehlikeli duruma bir diğer güçlük ekleniyordu: Çevrelerindeki bütün kılavuz noktaları durmadan yer değiştirdiği ve istikrarlı bir rota çizmelerini imkânsız kıldığı için, geminin yönünü doğru dürüst tayin edemiyorlardı. Çok geçmeden, sisle birlikte karanlık da bastırdı. Marie kamarasına indi, kaptanın emriyle müretteb atın sekiz adamı güvertede kaldılar. Ellerinde, geminin buzullara çarpmasını önlemek için, demir uçlu uzun gemici kancaları vardı.

Kısa süre sonra *Korkusuz Kız* öyle dar bir geçide girdi ki, serenlerinin uç kısımları sık sık, akıntıyla sürüklenen dağlara çarpıyordu, bu yüzden ek seren parçalarını içeriye çekmek zorunda kaldılar. Hatta büyük serenin yönünü çarmıhlara değecek kadar çevirmeleri gerekti. Bereket versin ki bu tedbir yelkenliye hızından bir şey kaybettirmedi, çünkü rüzgâr sadece üst yelkenlere ulaşabiliyordu ve bu yelkenler de hızla yol alması için yeterli gelmişti. Gövdesinin inceliği sayesinde, burgaçlanan yağmur sularıyla dolan bu vadilerin içlerine sokuldu; bu sırada, buzul parçaları uğursuz çatırtılarla birbirine çarpıyordu.

Jean Cornbutte tekrar güverteye indi. Bakışları çevresindeki karanlığı delip geçemiyordu. Tepe yelkenlerini toplamaları zorunlu hale geldi, çünkü gemi çarpma tehlikesiyle karşı karşıyaydı ve o durumda hapı yutardı.

– Kahrolasıca yolculuk! diye homurdanıyordu André Vasling, ellerinde kancalarla en tehlikeli çarpışmaları engelleyen baş taraftaki tayfaların ortasındaydı.

– Durum öyle ki paçayı kurtarabilirsek, Buzların Meryemi Kilisesi'ne gidip mum dikmemiz lazım! diye karşılık verdi Aupic.

– Daha kaç yüzen dağın yanından geçmemiz gerekecek kim bilir! diye ekledi ikinci kaptan.

– Buzdağlarının arkasında neyle karşılaşacağımız da meçhul üstelik! diye sözünü sürdürdü tayfa.

– Bu kadar çok konuşma geveze, dedi Gervique, işinle meşgul ol. Geçtiğimiz zaman homurdanırsın! Elindeki kancaya ver dikkatini!

O sırada, *Korkusuz Kız*'ın ilerlediği dar geçide giren devasa bir buz kütlesi karşıdan hızla üstlerine geliyordu, kurtulmak imkânsız gibiydi, çünkü kanalı enlemesine kapatmaktaydı ve gemi çark edemeyecek durumdaydı.

– Dümeni hissedebiliyor musun? diye sordu Jean Cornbutte, Penellan'a.

– Hayır kaptan! Gemi bana mısın demiyor!

– Hey çocuklar, diye bağırdı kaptan mürettebata, korkmayın, kancalarınızı küpeşteye sıkıca bastırın.

Kütle aşağı yukarı altmış ayak yüksekliğindeydi, gemiye çarparsa gemi paramparça olurdu. Tarifsiz bir kaygı anı yaşandı; mürettebat, kaptanın talimatlarına rağmen görev yerlerini bırakarak geriye doğru çekildi.

Ama bu kütleyle *Korkusuz Kız*'ın arasında olsa olsa yarım gomina kalmışken boğuk bir gümbürtü işitildi ve önce sular hortum halinde geminin baş tarafına hücum etti, ardından gemi dev gibi bir dalganın üzerinde havaya kalktı.

Bütün tayfalar dehşet içinde çığlık attı; ama ileriye doğru baktıklarında kütle ortadan kaybolmuştu, geçidin ağzı serbestti ve daha ötede, günün son ışıklarıyla aydınlanan uçsuz bucaksız, çarşaf gibi bir deniz kolay bir yolculuğu garantilemekteydi.

– Her işte bir hayır vardır! diye haykırdı Penellan. Gabya yelkenleriyle mizana fora!

Bu sularda çok alışılmış bir olay meydana gelmişti. Bu yüzen kütleler buzların çözülme döneminde birbirlerinden

kopunca, suyun üzerinde mükemmel bir dengeyle yol alırlar; ama suların nispeten daha sıcak olduğu okyanusa vardıklarında tabanları çok geçmeden aşınmaya başlar, yavaş yavaş erir ve diğer buzul parçalarıyla çarpışınca sarsılır. Dolayısıyla, bir an geldiğinde bu kütlelerin ağırlık merkezi yer değiştirir ve kütleler bütün olarak devrilir. Ama bu kütle iki dakika daha sonra devrilecek olsaydı, geminin üstüne düşer ve onu batırırdı.

V

Liverpool Adası

Yelkenli neredeyse tamamen serbest bir denizde seyretmekteydi. Sadece ufukta, bu defa hareket etmeyen beyazımtırak bir ışıltı, kıpırtısız buzul düzlüklerinin mevcudiyetini gösteriyordu.

Jean Cornbutte hâlâ Brewster Burnu istikametinde yol alıyordu; güneş ışınları eğik, dolayısıyla çok zayıf geldiği için ısının aşırı düşük olduğu bölgelere daha şimdiden yaklaşmaktaydı.

3 Ağustos günü, gemi hareketsiz ve birbiriyle bütünleşmiş buzullarla karşılaştı. Geçitlerin genişliği genellikle bir gomina ya var ya yoktu; *Korkusuz Kız*, zaman zaman rüzgârı baş taraftan alacak şekilde sayısız kez dümen kırmak zorunda kaldı.

Penellan babaca bir itinayla Marie'yle ilgileniyor ve soğuğa rağmen genç kızı her gün iki üç saati güvertede geçirmeye mecbur tutuyordu, çünkü idman sağlığın vazgeçilmez şartlarından biri haline gelmişti.

Öte yandan Marie cesaretinden bir şey kaybetmiyordu. Hatta gemideki tayfalara sözleriyle güç veriyordu ve hepsi genç kıza tam anlamıyla hayrandı. André Vasling hiç olmadığı kadar nazik görünüyor ve Marie'yle konuşmak için

hiçbir fırsatı kaçırmıyordu; ama genç kız, bir çeşit önseziyle onun yardımlarına soğuk tavırlarla karşılık veriyordu. Kolayca anlaşılabileceği üzere, André Vasling'in sohbet konusu şimdiki zamandan çok gelecekti ve kazazedelerin kurtuluşuna pek ihtimal vermediğini de saklamıyordu. Onun düşüncesine göre, ölmüş oldukları artık bir hakikatti ve şimdiden sonra genç kız kendi hayatının sorumluluğunu bir başkasının ellerine teslim etmeliydi.

Bununla birlikte Marie, André Vasling'in tasarılarını henüz anlamış değildi, çünkü adamın canı bu işe çok sıkılsa da aralarındaki sohbetler uzun sürmüyordu. Penellan her seferinde bir yolunu bulup araya giriyor ve umut verici konuşmalarla André Vasling'in söylediklerinin etkisini yok ediyordu.

Zaten Marie'nin de boş zamanı yoktu. Dümencinin nasihatlerine kulak vererek kışlık giysilerini hazırladı, kılık kıyafetini tepeden tırnağa değiştirdi. Kadın giysilerinin kesimi bu soğuk bölgeler için uygun değildi. Dolayısıyla genç kız kendisine kürklü bir çeşit pantolon dikti, pantolonun ayak kısımları fok derisindendi; kış mevsimiyle birlikte buzul düzlüklerini kaplayacak olan şu kar tabakalarıyla temas etmesin diye dar iç eteklikleri ancak dizine kadar geliyordu artık. Bel kısmı sımsıkı oturan, kapüşonla takviye edilmiş, kürklü bir manto bedeninin üst kısmını koruyordu.

Çalışma aralarında mürettebattaki adamlar da, kendilerini soğuktan koruyacak giysiler diktiler. Keşif gezileri sırasında zarar görmeden karda yürüyebilmelerini sağlayacak fok derisinden çizmeler yaptılar. Geçitlerin arasında süren bu yolculuk boyunca hep böyle çalıştılar.

Çok usta bir nişancı olan André Vasling birçok defa deniz kuşları vurdu, bu kuşlar kalabalık sürüler halinde geminin etrafında uçuşuyorlardı. Pufla kazına benzeyen bir kuş türü ve kar keklikleri sayesinde mürettebat kendisine mükemmel bir et ziyafeti çekti, böylece bir süreliğine tuzlanmış et yemekten kurtuldular.

Yüzlerce defa dümen kırdıktan sonra gemi nihayet Brewster burnu açıklarına ulaştı. Denize bir filika indirildi. Jean Cornbutte ile Penellan tamamen ıssız olan kıyıya çıktılar.

Gemi hemen, 1821 yılında Kaptan Scoresby tarafından keşfedilen Liverpool Adası'na yöneldi; yerlilerin sahile koştuğunu gören mürettebat sevinç çığlıkları attı. Onların lisanına ait Penellan'ın bildiği birkaç kelime ve yerlilerin de bu yörelerde sık sık boy gösteren balina avcılarından öğrendiği bir iki gündelik cümle sayesinde çabucak anlaştılar.

Bu Grönlandlılar ufak tefek ve kısa boyluydular, boyları bir elliyi geçmiyordu; tenleri kırmızıya çalıyordu, yüzleri yuvarlak, alınları dardı, düz ve siyah saçları sırtlarına dökülüyordu, dişleri çürüktü, balık ağırlıklı beslenen kabilelere has şu cüzam türüne yakalanmış gibiydiler.

Aşırı düşkün oldukları demir ve bakır parçaları karşılığında, bu zavallı insanlar ayı postları, ayıbalığı, denizaslanı gibi genel olarak fokgiller adı altında toplanan bütün şu hayvanlara ait derileri getiriyorlardı. Jean Cornbutte, kendisine çok büyük bir fayda sağlayacak olan bu malları çok düşük bir bedel karşılığında elde etti.

Daha sonra kaptan yerlilere, deniz kazası geçiren bir gemiyi aradığını anlattı ve bu gemiyle ilgili bir şeyler bilip bilmediklerini sordu. Yerlilerden biri derhal, karın üstüne gemiye benzer bir şekil çizdi ve bu türden bir geminin üç ay önce kuzey istikametinde sürüklendiğini bildirdi; ayrıca, buzların çözülmesi ve buz tarlalarının kırılması yüzünden gemiyi aramaya gidemediklerini de belirtti; sahiden de kısa küreklerle yönlendirdikleri, son derece hafif olan oyma kayıkları bu şartlarda denize açılamazdı.

Eksik olsa da bu haberler tayfaların yüreğini yeniden umutla doldurdu; bu sayede Jean Cornbutte, onları kutup denizlerinde daha ilerilere götürme konusunda hiç zorlanmadı.

Kaptan, Liverpool Adası'ndan ayrılmadan önce, kızaklara koşmak için altı Eskimo köpeği satın aldı, köpekler kısa sürede gemideki ortama alıştılar. Gemi, 10 Ağustos sabahı demir aldı ve kuvvetli bir esintiyi arkasına alarak kuzey geçitlerinin içlerine sokuldu.

Senenin en uzun günü gelip çatmıştı, yani bu yukarı enlemlerde, hiç batmayan güneş, ufkun üzerinde çizdiği helezoni eğrilerin en üst noktasına ulaşıyordu.

Bununla birlikte, hiç gece olmaması pek de hissedilmiyordu; çünkü sis, yağmur ve kar yüzünden gemi zaman zaman tam bir karanlığın ortasında kalıyordu.

Mümkün olduğunca ileriye gitmeye karar veren Jean Cornbutte, sağlıkla ilgili önlemler almaya başladı. İki güverte arası tamamen kapatıldı, ama her sabah havalandırılmasına özen gösterildi. Sobalar kuruldu, borular ısıyı en fazla verecek şekilde yerleştirildi. Mürettebattaki adamlara pamuk gömleklerinin üzerine tek bir yün gömlek giymeleri ve deri ceketlerinin önünü sımsıkı kapamaları tavsiye edildi. Sobalar henüz yakılmıyordu, çünkü odun ve taşkömürü stoklarını büyük soğuklar için saklamaları önemliydi.

Kahve, çay gibi sıcak içecekler tayfalara sabah akşam düzenli olarak dağıtıldı, etle beslenmek faydalı olduğu için, bu bölgede çokça bulunan ördek ve bağırtlak kuşları avlandı.

Ayrıca Jean Cornbutte, ana yelken direğinin tepesine, "gözcü yuvası" niyetine, bir ucu delinmiş bir çeşit fıçı yerleştirdi, buzul düzlüklerini incelemek amacıyla içinde sürekli bir gözcü duruyordu.

Yelkenli Liverpool Adası'nı gözden kaybettikten iki gün sonra ısı sert bir rüzgârın etkisiyle aniden düştü. Kış mevsiminin kimi belirtileri fark edilir oldu. *Korkusuz Kız*'ın kaybedecek tek bir saniyesi yoktu, çünkü çok geçmeden yol muhakkak kapanacaktı. Bu yüzden, kalınlığı otuz ayağa varan düzlüklerin arasında kalan geçitler boyunca ilerledi.

3 Eylül sabahı *Korkusuz Kız* Gael-Hamkes Körfezi açıklarına ulaştı. O sırada kara, rüzgâr altı yönünde otuz mil mesafedeydi. Gemi ilk defa, hiçbir geçit sunmayan ve en azından bir mil genişlikteki bir buzul tabakasının önünde durdu. Dolayısıyla, buzu kesmek için testereleri kullanmaları gerekti. Penellan, Aupic, Gradlin ve Turquiette, geminin dış kısmına yerleştirilmiş olan bu testereleri çalıştırmakla görevlendirildiler. Kesme işlemi, akıntının tabakadan kopan buz parçalarını sürükleyip götürebileceği şekilde yapıldı. Hep birlikte çalışan mürettebat bu işe yaklaşık yirmi saatini verdi. Adamlar buzun üstünde durmakta büyük güçlük çekiyorlar, sık sık yarı bellerine kadar suya girmek zorunda kalıyorlardı, fok derisinden giysileri onları ıslanmaktan pek az koruyabiliyordu.

Zaten bu yukarı enlemlerde, aşırı her faaliyet çok geçmeden büyük bir yorgunluğu beraberinde getirir, çünkü insanın kısa sürede nefesi kesilir ve en güçlü kuvvetli adamlar bile sık sık durmak zorunda kalır.

Nihayet seyir tekrar serbest hale geldi ve yelkenli kendisini uzun süre yolundan alıkoyan buz tabakasının ötesine geçebildi.

VI

Buzul Sarsıntısı

Korkusuz Kız birkaç gün daha, baş edilmez engellerle cebelleşti. Mürettebatın elinden testereler neredeyse hiç düşmediği gibi, yolu kesen devasa buz kütlelerini parçalamak için de sık sık barut kullanmak zorunda kaldılar.

12 Eylül günü, çıkış yeri olmayan, geçit vermeyen, kaskatı bir buzul düzlüğü gemiyi dört bir yandan kuşattı, öyle ki gemi ne ileri ne de geri gidebiliyordu. Isı ortalaması sıfırın altında on altı dereceydi. Yani kışlama vakti gelip çatmıştı, kış mevsimi çileleri ve tehlikeleriyle birlikte kapıdaydı.

Korkusuz Kız o sırada, Gael-Hamkes Körfezi'nin girişinde, yirmi birinci batı boylamı ile yetmiş altıncı kuzey enlemi civarında bulunmaktaydı.

Jean Cornbutte kışı geçirmek için ilk hazırlıklarını yaptı. Öncelikle, konumu itibarıyla gemisini sert rüzgârlardan ve eriyen buzullardan koruyabilecek bir koy arayışına girdi. Ona ancak, on mil kadar batıda olması gereken kara güvenilir sığınaklar sunabilirdi, gidip keşif yapmaya karar verdi.

12 Eylül'de, André Vasling, Penellan, iki tayfa Gradlin ve Turquiette'le birlikte yola koyuldu. Her biri iki günlük erzak taşıyordu, çünkü keşif gezilerinin daha uzun sürme ihtimali yoktu; yanlarında bulunan manda derilerinin üzerinde yatıp uyuyacaklardı.

Yoğun bir şekilde yağmış ve yüzeyi buz tutmamış olan kar, onları epeyce geciktirdi. Sık sık yarı bellerine kadar kara gömülüyorlar ve yarıklara düşmek istemedikleri için de aşırı temkinli ilerleyebiliyorlardı. En önde yürüyen Penellan, zemindeki her çöküntüyü demir çubuğuyla dikkatle eşeliyordu.

Akşam saat beşe doğru sis yoğunlaşmaya başladı ve küçük kafile durmak zorunda kaldı. Penellan, kendilerini rüzgârdan koruyabilecek bir buz kütlesi arayışına girdi; sıcak bir içecekleri olmadığına hayıflanarak az çok karınlarını doyurduktan sonra, karın üstüne yaydıkları manda derilerine sarınıp birbirlerine sokuldular, çok geçmeden uyku yorgunluğa baskın çıktı.

Ertesi sabah, Jean Cornbutte ve arkadaşlarının üstü, kalınlığı otuz santimi geçen bir kar tabakasıyla kaplanmıştı. Bereket versin ki hiç su geçirmeyen hayvan derileri onları korumuş, hatta bu kar vücut sıcaklıklarının dışarıya yayılmayıp muhafaza edilmesine yardımcı olmuştu.

Jean Cornbutte derhal yola koyulmak için işaret verdi; öğlene doğru kaptan ve arkadaşları, başta seçmekte zorlandıkları kıyıyı nihayet görebildiler. Sahilde, dikey bir biçim almış yüksek buz kütleleri vardı; her biçimden ve her boydan muhtelif tepeleri kristalleşme olayını büyük ölçüde gözler önüne seriyordu. Denizciler yaklaşınca, deniz kuşu sürüleri havalandı; buzun üstünde tembel tembel yatan foklar alelacele suya daldılar.

– Yemin ederim, dedi Penellan, ne kürk eksikliği çekeceğiz ne de av hayvanı!

– Bu hayvanları daha önce de bazı insanlar ziyaret etmiş galiba, diye karşılık verdi Jean Cornbutte, çünkü tamamen ıssız olan yörelerde bu kadar yabani olmazlar.

– Bu topraklara sadece Grönlandlılar uğrar, dedi André Vasling.

– Ama burada bulunduklarına dair hiçbir iz görmüyorum, ne bir kamp yerinden ne de bir kulübeden eser var!

diye cevap verdi Penellan, yüksek bir tepeye tırmanarak. Hey kaptan, diye bağırdı, buraya gelsenize! Bizi kuzeydoğu rüzgârlarından gayet iyi koruyacak bir kara çıkıntısı görüyorum.

– Bu taraftan çocuklar! dedi Jean Cornbutte.

Arkadaşları onun peşine takıldılar ve çok geçmeden hep birlikte Penellan'ın yanına vardılar. Denizci doğru söylemişti. Epeyce yüksek bir toprak çıkıntısı bir burun gibi ileriye uzanıyor ve kıyıya doğru bükülerek derinliği en fazla bir mil olan küçük bir koy meydana getiriyordu. Bu çıkıntının parçalara ayırdığı, hareketli birkaç buzul kütlesi koyun ortasında yüzmekteydi; en soğuk rüzgârlardan korunan deniz ise henüz tamamen donmuş değildi.

Burası kışı geçirmek için harika bir yerdi. İş şimdi gemiyi buraya sokmaya kalmıştı. Ama Jean Cornbutte yan taraftaki buzul düzlüğünün çok kalın olduğunu fark etti, yelkenliyi varış noktasına ulaştırmak için bir kanal açmak artık çok zor görünüyordu. Dolayısıyla başka bir koy aramak lazımdı ama Jean Cornbutte'ün kuzeye doğru ilerlemesi hiçbir işe yaramadı. Sahil uzun bir mesafe boyunca dikliğini ve sarplığını koruyordu; toprak çıkıntısının ötesinde ise doğrudan doğu rüzgârlarına açık vaziyetteydi. Bu durum kaptanın keyfini kaçırdı, hele André Vasling'in itiraza yer bırakmayan gerekçelere dayanarak, koşulların nasıl da kötü olduğunu ileri sürmesi moralini daha da fazla bozuyordu. Bu şartlar altında, Penellan her şeyin yolunda olduğuna kendisini ikna etmekte büyük zorluk çekti.

Sonuç olarak, kışı geçirmek için yelkenlinin, sahilin güney bölümünde bir yer bulmak dışında pek şansı yoktu. Bu, geriye dönmek demekti ama tereddüt etmemek gerekiyordu. Böylece küçük kafile tekrar geminin yolunu tuttu, hızlı hızlı yürüyorlardı, çünkü erzakları tükenmeye başlamıştı. Bütün yol boyunca Jean Cornbutte, geçebilecekleri dar bir boğaz ya da hiç değilse buzul düzlüğünün arasında bir kanal açmalarına imkân verecek bir çatlak arayıp durdu ama nafile.

Akşama doğru denizciler, önceki gece konakladıkları buz kütlesinin yanına vardılar. Gün boyunca kar yağmamıştı, vücutlarının buz tabakasının üzerinde bıraktığı izleri hâlâ seçebiliyorlardı. Kısacası, yatmaları için her şey hazırdı, manda derilerinin üzerine uzandılar.

Keşif gezisinin başarısızlığı yüzünden canı çok sıkkın olan Penellan iyi uyuyamıyordu; uykusunun kaçtığı bir an, boğuk bir homurtu dikkatini çekti. Bu sese kulak kabarttı, homurtu ona o kadar tuhaf gelmişti ki Jean Cornbutte'ü dirseğiyle dürttü.

– Ne var? diye sordu Jean Cornbutte; denizci alışkanlığıyla, zihni de bedeni kadar çabuk uyanmıştı.

– Dinleyin kaptan! diye cevap verdi Penellan.

Ses hissedilir biçimde yükseliyordu.

– Bu kadar yukarı bir enlemde gök gürültüsünden başka bir şey olamaz bu! dedi Jean Cornbutte ayağa kalkarak.

– Daha ziyade bir beyaz ayı sürüsüyle karşı karşıyayız bence! diye karşılık verdi Penellan.

– Yapma ya! Henüz bir tane bile görmedik ama.

– Er ya da geç ziyaretlerine hazırlıklı olmalıyız. Onları güzelce karşılamakla işe başlayalım.

Penellan bir tüfek alarak, kendilerine siper görevi gören buz kütlesine çevikçe tırmandı. Ortalık zifiri karanlık ve hava da kapalı olduğu için hiçbir şey göremedi; ama çok geçmeden, yeni bir hadise bu gürültünün civardan gelmediğini ona gösterdi. Jean Cornbutte Penellan'ın yanına gitti; şiddeti arkadaşlarını uyandıran bu homurtunun, ayaklarının altından geldiğini fark ettiler.

Yeni bir tür tehlikeyle karşı karşıyaydılar. Çok geçmeden gök gürültüsünü andıran bu sese, buz tarlasının gayet belirgin dalgalanma hareketi de eklendi. Denizcilerin birçoğu dengesini kaybedip düştü.

– Dikkat! diye bağırdı Penellan.

– Tamam! diye karşılık verdiler.

– Turquiette! Gradlin! Neredesiniz?

– Buradayım! diye cevap verdi Turquiette, üzerini kaplayan karı silkelerken.

– Bu taraftan Vasling, diye bağırdı Jean Cornbutte ikinci kaptana. Peki ya Gradlin?

– Buradayım kaptan!.. Ama hapı yutmuş vaziyetteyiz! diye haykırdı Gradlin korku içinde.

– Yok canım! dedi Penellan. Belki de kurtulduk!

Tam cümlesini bitirmişti ki korkunç bir çatırtı duyuldu. Buzul düzlüğü büsbütün kırıldı ve gemiciler yanı başlarında salınan kütleye sımsıkı tutunmak zorunda kaldılar. Dümencinin sözlerine rağmen, müthiş tehlikeli bir durumdaydılar, çünkü zelzele olmuştu... Denizcilerin tabiriyle, buzul parçaları "demir almıştı". Bu hareketlenme aşağı yukarı iki dakika devam etti; bahtsız gemicilerin hemen ayaklarının altında da bir yarık açılması işten bile değildi! Bu yüzden, dinmek bilmeyen büyük bir kaygıyla günün ışımasını beklediler, çünkü canlarından olma korkusuyla bir adım bile atmayı göze alamıyorlardı; sulara gömülmemek için boylu boyunca uzanıp öylece kaldılar.

Günün ilk ışıklarıyla beraber, gözlerinin önünde bambaşka bir manzara belirdi. Bir gün önce yekpare olan engin düzlük, bir sürü yerden kırılıp parçalara ayrılmış durumdaydı; deniz altında meydana gelen sarsıntıyla kabarmış dalgalar, suyun yüzeyini kaplayan kalın tabakayı parçalamıştı.

Jean Cornbutte'ün aklına yelkenlisi geldi.

– Zavallı gemim! diye bağırdı. Batmış olmalı!

Arkadaşlarının yüzünde büyük bir umutsuzluk ifadesi belirdi. Geminin batması, ister istemez onların ölümünün de yakın olduğu anlamına geliyordu.

– Cesaretinizi kaybetmeyin dostlarım! dedi Penellan. Unutmayın ki geceki zelzele buzulların arasında bize bir yol açtı, böylece yelkenlimizi kışlayacağımız koya götürebileceğiz! Bakın şuraya, yanılmıyorum! İşte *Korkusuz Kız*, bir mil daha yaklaşmış bize!

Hepsi öne atıldı; öyle tedbirsiz davranmışlardı ki Turquiette bir yarığın içine doğru kaydı, Jean Cornbutte onu kapüşonundan yakalamasaydı kesinkes canından olacaktı. Biraz soğuk bir banyoyla paçayı kurtardı.

Sahiden de yelkenli, rüzgâr istikametinde iki mil ötede salınmaktaydı. Küçük kafile müthiş zorluklar sonucu oraya ulaştı. Yelkenli iyi durumdaydı ama yuvasından çıkarmayı ihmal ettikleri dümeni buzullar tarafından kırılmıştı.

VII

Kışı Geçirmek İçin Yapılan Düzenlemeler

Penellan bir kere daha haklı çıkmıştı: Her işte bir hayır vardı, o buzul sarsıntısı gemiyi koya ulaştıracak elverişli bir yol açmıştı. Denizcilere kala kala, buzul parçalarını yönlendirip önlerini açacak şekilde akıntılardan maharetle faydalanmak kalmıştı.

Nihayet 19 Eylül'de, yelkenli kışlayacakları koya girdi ve karaya iki gomina mesafede sağlamca demir attı. Hemen ertesi gün, gövdesinin etrafında buz tabakası tekrar oluşmuştu bile; buz, çok geçmeden, insan ağırlığını kaldıracak kadar sağlamlaştı, böylece karayla doğrudan bağlantı sağlanmış oldu.

Kuzey denizlerinde seyreden usta gemicilerin âdeti üzere, gemi teçhizatı olduğu gibi kaldı; yelkenler itinayla serenlere sarılıp kılıflara geçirildi, uzak mesafeleri gözlemeye imkân vermesi ve aynı zamanda dikkatleri gemiye çekmesi için gözcü yuvası yerinde bırakıldı.

Güneş ufkun üzerinde daha yeni yeni yükseliyordu. Haziran ayındaki gündönümünden beridir, çizdiği sarmal eğriler gittikçe alçalmıştı, yakında büsbütün kaybolacaktı.

Mürettebat, çarçabuk hazırlıklarını yaptı. Penellan idareyi ele almıştı. Geminin etrafındaki buz tabakası çok geçmeden kalınlaştı, yapacağı basınç tehlikeli olabilirdi; ama Penellan, yüzen buzul parçalarının suda salınmaları ve birleşmeleri neticesinde buz tabakasının yaklaşık yirmi ayaklık bir kalınlığa ulaşmasını bekledi; o zaman, gövdenin etrafındaki buzu yanlamasına kestirdi, altını kaplayan buz tabakası geminin şeklini aldı; bir yatağın içine sımsıkı oturan yelkenlinin, o andan itibaren, hareket etmeleri mümkün olmayan buzulların basıncından korkmasına gerek kalmadı.

Ardından gemiciler, kaplama kuşağı boyunca ve küpeştelerin hizasına kadar beş altı ayak kalınlığında bir duvar diktiler, duvar çok geçmeden kaya gibi sertleşti. Bu kabuk içerideki sıcaklığın dışarıya çıkmasına izin vermiyordu. Hayvan derileriyle kaplanmış, çadır bezinden bir tente, hiç açıklık bırakmayacak biçimde boydan boya güvertenin üstüne gerildi ve mürettebat için bir çeşit gezinti yeri meydana getirdi.

Ayrıca karada, kardan bir depo yapıp, gemide fazla yer kaplayan eşyaları bu depoya yığdılar. Baş ve kıç tarafta kamaraların bölme duvarlarını geniş tek bir oda meydana getirecek şekilde söktüler. Hem bu tek odayı ısıtması daha kolaydı, çünkü buz ve rutubet yer edecek daha az köşe buluyordu. Üstelik, dışarıya açılan çadır bezinden manikalar sayesinde, doğru dürüst havalandırılması da daha kolay oluyordu.

Bu çeşitli hazırlıklar sırasında hepsi olağanüstü bir faaliyet sergilediler ve 25 Eylül civarında hazırlıklar tamamen bitti. André Vasling bu düzenlemelerde maharet açısından diğerlerinden hiç de geri kalmamıştı. Bilhassa genç kızla ilgilenme konusunda son derece hevesliydi, Marie'nin aklı fikri talihsiz Louis'sinde olduğu için bunun farkına varmadı

ama Jean Cornbutte çok geçmeden durumu kavradı. Konuyu Penellan'a açtı; aklına gelen birçok ayrıntı sayesinde, ikinci kaptanının niyeti zihninde büsbütün açıklığa kavuştu: André Vasling Marie'yi seviyordu ve kazazedelerin ölümü konusunda hiçbir şüpheye yer kalmadığında onu dayısından istemeyi düşünüyordu; işte o zaman Dunkerque'e geri dönecekler ve André Vasling, Jean Cornbutte'ün tek mirasçısı haline gelen zengin ve güzel bir kızla evlenme fırsatını yakalamış olacaktı.

Fakat sabırsızlığı yüzünden, André Vasling çoğu zaman aklını kullanamadı; defalarca, kazazedeleri bulmak için girişilen arama çalışmalarının faydasız olduğunu söylemişti, ama genellikle yeni bir ipucu onu yalancı çıkarıyor, Penellan da bunu açığa vurmaktan zevk alıyordu. Bu yüzden ikinci kaptan dümenciden alabildiğine nefret ediyor, dümenci de ona karşı aynı hisleri besliyordu. Penellan'ın korktuğu tek bir şey vardı; o da André Vasling'in mürettebat arasında anlaşmazlık tohumları ekmeyi becermesiydi; Jean Cornbutte'e, ona ilk fırsatta kaçamak bir cevap vermesi tavsiyesinde bulundu.

Kış hazırlıkları sona erince kaptan, mürettebatının sağlığını korumak amacıyla çeşitli tedbirler aldı. Kaptanın talimatıyla adamlar her sabah kamaraları havalandırıyor ve gecenin rutubetinden arındırmak için iç bölme duvarlarını itinayla siliyorlardı. Sabah akşam kaynar kaynar çay ya da kahve içmekteydiler, soğuğa karşı kullanılabilecek en iyi kalp kuvvetlendiricilerden biriydi bu; ayrıca gruplar halinde nöbetleşe avlanıyorlardı, gemideki öğünler için her gün ellerinden geldiğince taze besin sağlamak zorundaydılar.

Bir de sağlıklı kalabilmek için hepsinin her gün idman yapması ve açık havada hareketsiz durmaması lazımdı, çünkü sıfırın altında otuz derecelik soğuklarda bedenin bir

tarafı aniden donabiliyordu. Böyle bir durumda, sorunlu bölgeyi karla ovmak gerekirdi, iyileşmeyi sağlayacak tek yöntem buydu.

Penellan ayrıca, her sabah soğuk kar suyuyla temizlenmelerini sıkı sıkı tembih etti. Elleri ve suratı daha sonra içeride eritilecek olan kara daldırmak cesaret istiyordu. Ama Penellan yiğitçe herkese örnek oldu ve Marie onu taklit etmekte gecikmedi.

Jean Cornbutte kutsal metinleri ve duaları da unutmadı, çünkü yüreklerde umutsuzluk ve sıkıntıya yer bırakmamak lazımdı. Bu ıssız bölgelerde hiçbir şey bundan daha tehlikeli değildir.

Hâlâ kapalı olan gökyüzü insanın ruhuna kasvet veriyordu. Şiddetli rüzgâr altında tipi halini alan yoğun kar yağışı her günkü feci durumu daha da beter kılmaktaydı. Çok geçmeden güneş gözden kaybolacaktı. Bulutlar denizcilerin başlarının üzerinde toplanmamış olsaydı, bu uzun kutup gecesinde onlar için sahiden de güneşe dönüşecek olan ayın ışığından faydalanabilirlerdi; ama bu batı rüzgârlarıyla birlikte, kar yağışı bir türlü kesilmedi. Her sabah, geminin etrafını küreyip temizlemeleri ve düzlüğe inmek için buzları yontarak tekrar bir merdiven yapmaları gerekiyordu. Kar bıçaklarıyla bu işi kolayca hallediyorlardı; basamaklar meydana çıkınca, yüzeylerine biraz su serpiliyor, böylece basamaklar anında sertleşiyordu. Ayrıca Penellan, gemiye yakın bir yerde, buzun içine bir delik açtırmıştı. Her gün bu deliğin üst kısmında meydana gelen kabuk kırılıyor ve belli bir derinlikten çekilen su yüzeydekine oranla daha az soğuk oluyordu.

Bütün bu hazırlıklar aşağı yukarı üç hafta sürdü. Artık, arama çalışmalarını daha ileri götürebilirlerdi. Gemi altı yedi ay kadar yerinden kıpırdayamayacaktı, ancak buzların

bir sonraki çözülüşü ona buzulların arasında yeni bir yol açabilirdi. Dolayısıyla, kuzey yönünde arama tarama faaliyetlerini yürütmek için bu mecburi hareketsizlikten faydalanmak lazımdı.

VIII

Arama Tarama Planı

9 Ekim'de Jean Cornbutte harekât planını oluşturmak için bir toplantı düzenledi; dayanışma ruhu gayretkeşlik ve cesareti artırsın diye de bütün mürettebatı bu toplantıya dahil etti. Elinde haritayla, mevcut durumu açık seçik izah etti.

Grönland'ın doğu kıyısı dikey olarak kuzeye doğru ilerler. Denizcilerin yaptığı keşifler bu yörelerin tam sınırlarını belirlemiştir. Grönland'ı Spitsbergen'den ayıran beş yüz fersahlık bu mesafede, henüz hiçbir kara parçası bulunmamıştı. *Korkusuz Kız*'ın kışı geçireceği Gael-Hamkes Körfezi'nin yüz mil kadar kuzeyinde, tek bir ada, Shannon Adası vardı.

Bütün ihtimaller göz önünde tutulduğunda, Norveç gemisi, Shannon Adası'na ulaşamadığını zannederek bu istikamette sürüklenmişse Louis Cornbutte ve kazazedeler kış için buraya sığınmış olmalılardı.

André Vasling'in itirazına rağmen bu görüş baskın çıktı ve arama tarama çalışmalarının Shannon Adası tarafında sürdürülmesi karara bağlandı.

Hemen hazırlıklara girişildi. Norveç kıyısında, Eskimoların tarzında yapılmış bir kızak temin edilmişti; ön ve arka uçları yukarı doğru kıvrık tahtalardan çatılan kızak, karın ve buzun üzerinde kaymaya elverişliydi. On iki ayak

uzunluğunda, dört ayak genişliğindeydi; yani gerektiğinde, haftalarca yetecek erzakı taşıyabilirdi. Fidèle Misonne kızağı kısa sürede kullanılacak hale getirdi; bu iş için alet edevatının taşınmış olduğu kardan depoda çalıştı. Bu depoya ilk defa bir kömür sobası kuruldu, çünkü soba olmadan hiçbir iş yapılamazdı. Sobanın borusu, karda açılmış bir delik sayesinde yan duvarların birinden çıkıyordu; ama bu tertibatın ciddi bir mahzuru vardı, çünkü borunun sıcaklığı, temas ettiği yerdeki karı yavaş yavaş eritiyor ve delik gözle görülür biçimde genişliyordu. Jean Cornbutte, borunun bu kısmına, sıcağın dışarı sızmasını engelleyici özellikte madeni bir ip sarmayı düşündü. Sonuç gayet başarılı oldu.

Misonne kızak üzerinde çalışırken, Marie'nin yardım ettiği Penellan yol için gerekli yedek giysileri hazırlıyordu. Bereket versin ki çok miktarda fok derisinden çizme vardı. Jean Cornbutte ile André Vasling erzak işiyle meşgul oldular; seyyar bir ocağı yakmakta kullanılacak küçük bir varil ispirto seçtiler, yeterli miktarda çay ve kahve aldılar; küçük bir sandık bisküvi, yüz kilo pemmikan ve birkaç matara içkiyle yiyecek faslı tamamlandı. Avlanma sayesinde her gün taze gıda temin edeceklerdi... Belli bir miktar barut birkaç torbaya bölündü. Pusula, sekstant ve dürbün her türlü darbeden korunabilecek bir yere kondu.

11 Ekim'de güneş ufkun üzerinde belirmedi. Mürettebat kamarasında bir lambayı sürekli yanar vaziyette tutmak zorunda kaldılar. Kaybedecek zaman yoktu; arama tarama çalışmalarına başlamak lazımdı, bakın neden:

Ocak ayında soğuklar öyle bir hal alacaktı ki insanın, canını ortaya koymadan dışarı adım atması mümkün olmayacaktı. En azından iki ay boyunca mürettebat tam bir kışla hayatına mahkûm olacaktı; derken buzlar çözülmeye başlayacak ve geminin buzulları terk etmek zorunda kalacağı zamana kadar da sürecekti. Bu çözülme ister istemez bütün arama çalışmalarını engelleyecekti. Öte yandan, Louis

Cornbutte ile arkadaşları hâlâ hayatta olsalar bile kuzeyin sert kışına dayanmaları imkânsızdı. Dolayısıyla, onları daha önce kurtarmak gerekiyordu, yoksa bütün umutlar sönerdi.

André Vasling tüm bunları herkesten iyi biliyordu. Bu yüzden, bu seferin önüne bir sürü engel çıkarmaya karar verdi.

Yolculuk hazırlıkları 20 Ekim civarında tamamlandı. Sıra, bu yolculuğa katılacak olanların seçimine geldi. Genç kız Jean Cornbutte'ün ya da Penellan'ın gözünün önünden ayrılmamalıydı. Halbuki iki adam da kafilede bulunmak zorundaydı.

Dolayısıyla düşünülmesi gereken, Marie'nin böyle bir yolculuğun yorgunluklarına dayanıp dayanamayacağıydı. Şimdiye kadar fazla zorluk çekmeden çetin tecrübelerden geçmişti, çünkü çocukluğundan beri denizin yorgunluklarına alışık bir denizci kızıydı ve aslında Penellan, bu berbat iklim şartlarında, onu kutup denizlerinin tehlikelerine karşı mücadele verirken görmekten korkmuyordu.

Böylece, uzun tartışmalardan sonra genç kızın da sefere katılması karara bağlandı; gerekli durumları düşünerek kızakta ona bir yer ayrıldı ve oraya her yanı sımsıkı kapalı ahşap bir kulübecik yapıldı. Marie'ye gelince, iki koruyucusundan uzakta kalmayı hiç istemediği için bundan daha âlâsını düşünemiyordu.

Sonuç olarak, sefere katılacaklar şu şekilde belirlendi: Marie, Jean Cornbutte, Penellan, André Vasling, Aupic ve Fidèle Misonne. Alain Turquiette özellikle yelkenlinin bakımı ve korunmasından mesul olacak, Gervique ile Gradlin de onunla kalacaktı. Kızağa her çeşitten yeni yiyecek maddeleri götürüldü, çünkü Jean Cornbutte, arama çalışmalarını mümkün mertebe uzakta da sürdürebilmek için, yürüyüşle geçecek her yedi sekiz günde bir yolunun üstünde depolar yapmaya karar vermişti. Kızak hazır olduğunda derhal yüklendi ve üzeri manda derisinden bir tenteyle örtüldü. Tama-

mı aşağı yukarı üç yüz elli kiloluk bir ağırlığa sahipti, kızağa koşulan beş köpek bu yükü buzun üstünde kolayca çekebiliyordu.

22 Ekim'de, kaptanın tahminlerine uygun olarak, ısıda ani bir değişiklik baş gösterdi. Gökyüzü bulutlardan temizlendi, yıldızlar ışıl ışıl oldu, on beş gün kadar gözden kaybolmayacak olan ay ufkun üstünde parıldamaya başladı. Termometreye göre ısı sıfırın altında yirmi beş dereceye düşmüştü.

Ertesi gün yola çıkma kararı alındı.

IX

Kardan Ev

23 Ekim günü, öğlene doğru on birde, ay pırıl pırıl parlarken kafile yola koyuldu. Bu defa, gerekirse yolculuğu uzun zaman devam ettirebilecek şekilde tedbirler alınmıştı. Jean Cornbutte sahili takip ederek kuzeye doğru ilerledi. Yürüyüşçülerin adımları bu mukavemetli buzun üzerinde hiç iz bırakmıyordu. Bu yüzden, Jean Cornbutte, uzakta seçtiği kılavuz noktaları yardımıyla yönünü bulmaya mecbur oldu; kâh sivri doruklarla dolu bir tepede kâh basınç yüzünden düzlüğün üzerinde yükselmiş muazzam bir buzul parçasının üstünde yürüyordu.

On beş mil kadar ilerledikten sonra verilen ilk molada, Penellan kamp kurmak için hazırlık yaptı. Çadırın arkası bir buzul kütlesine verildi. Marie bu keskin soğuktan fazla etkilenmemişti, çünkü bereket versin, esinti yatıştığı için hava çok daha tahammül edilebilir durumdaydı; fakat genç kız, uyuşma yüzünden kan dolaşımı durmasın diye birçok defa kızaktan inmek zorunda kalmıştı. Zaten Penellan'ın itinayla derilerle kaplattığı küçük kulübesi de mümkün olan her türlü rahatlığı sağlıyordu.

Gece, daha doğrusu uyku vakti gelip çattığında bu küçük kulübe, genç kız için yatak odası görevi görmek üzere çadı-

rın içine taşındı. Akşam yemeği taze et, pemmikan ve sıcak çaydan oluşuyordu. Jean Cornbutte, iskorbüt hastalığının ölümcül etkilerini engellemek için herkese birkaç damla limon suyu dağıttırdı. Ardından, hepsi Tanrı'ya emanet olup uykuya daldı.

Sekiz saatlik uykudan sonra her biri kendi yürüyüş yerine geçti. Adamlara ve köpeklere besleyici bir kahvaltı verildi, ardından yola çıkıldı. Ziyadesiyle engebesiz olan buz bu hayvanların kızağı büyük bir kolaylıkla çekmesini sağlıyordu. Adamlar zaman zaman kızağı takipte zorlanmaktaydılar.

Ama çok geçmeden denizcilerden birkaçı bir rahatsızlığın pençesine düştü, göz kamaşmasıydı bu. Aupic ile Misonne'un gözleri yanmaya başladı. Bu uçsuz bucaksız beyaz düzlüklere vuran ay ışığı, gözlerde yanma yapıyor ve dayanılmaz bir sızıya yol açıyordu.

Ayrıca, çok tuhaf bir kırılma etkisi de ortaya çıkmaktaydı. İnsan yürürken, adımını bir tümseğin üzerine attığını sandığı anda, ayağını daha aşağıya basıveriyor, bu da sık sık düşmelere neden oluyordu; neyse ki tehlikeli olmayan bu düşüşlerde Penellan işi şakaya vuruyordu. Yine de herkese, ellerinde bulunan demir çubukla zemini yoklamadan asla adım atmamalarını tavsiye etti.

1 Kasım'a doğru, yola çıkıştan on gün sonra, kafile kuzey yönünde elli fersah kadar ilerlemiş bulunuyordu. Herkes yorgunluktan bitap haldeydi. Jean Cornbutte'ün gözleri feci kamaşıyor, görme yeteneği hissedilir şekilde azalıyordu. Aupic ve Fidèle Misonne ancak sağı solu yoklayarak yürüyorlardı, çünkü etrafı kıpkırmızı olmuş gözleri beyaz yansıma yüzünden yanmış gibi duruyordu. Marie vakitlerini mümkün mertebe kulübesinde geçirdiği için bu dertlerden korunmuştu. Alt edilmez bir cesaretten güç alan Penellan, bütün bu yorgunluklara karşı mukavemetliydi. Bununla birlikte, en iyi durumda olan ve bu ağrı sızılardan, bu soğuk-

tan, bu göz kamaşmasından hiçbir şekilde etkilenmiyor gibi görünen kişi, André Vasling'di. Sapasağlam bedeni bütün bu yorgunluklara alışıktı; en güçlü kuvvetlileri bile ele geçiren yılgınlığı görüp seviniyor ve daha şimdiden, geri dönmek zorunda kalacakları zamanın yaklaştığını tahmin ediyordu.

1 Kasım'da, yorgunluk nedeniyle, bir iki gün mola vermek mecburi hale geldi.

Kamp yeri seçilir seçilmez yerleşme işine girişildi. Burundaki kayalardan biriyle destekleyecekleri kardan bir ev yapmaya karar verdiler. Fidèle Misonne çabucak evin temelinin yerini belirledi, temel on beş ayak uzunluğunda, beş ayak genişliğinde olacaktı. Penellan, Aupic ve Misonne, bıçaklarının yardımıyla kocaman buz kütleleri keserek belirlenen yere getirdiler, taş duvarlar yapan duvarcılar misali bu kütleleri üst üste yerleştirdiler. Çok geçmeden, temel duvarı beş ayak yüksekliğe ve aşağı yukarı bir o kadar da genişliğe erişti, çünkü malzemeden yana sıkıntı yoktu ve yapının birkaç gün dayanması için yeterince sağlam olması önemliydi. Dört duvar yaklaşık sekiz saatte tamamlandı; güney tarafında bir kapı açıklığı bırakılmıştı ve bu dört duvarın üstüne yerleştirilen çadır bezi kapının üzerine sarkarak onu gizledi. Artık tek yapılması gereken, bütünün tepesini, bu geçici yapıya dam teşkil edecek geniş buz kütleleriyle kaplamaktı.

Üç saatlik zorlu bir çalışma sonunda ev tamamlandı; her biri, yorgunluk ve bezginliğin pençesinde, evin içine çekildi. Jean Cornbutte öyle ağrı çekiyordu ki tek adım atacak hali yoktu; André Vasling adamcağızın ıstırabını fırsat bilerek, bu tüyler ürpertici ıssız bölgelerde arama çalışmalarını daha ileriye götürmeyeceğine dair ondan söz aldı.

Penellan hangi azizden yardım isteyeceğini bilemiyordu. Saçma sapan tahminlere dayanarak arkadaşlarını kaderlerine terk etmeyi alçakça ve yüz kızartıcı buluyordu. Dolayısıyla, bu tahminleri çürütmeye çalışıyordu ama çabaları bir işe yaramadı.

Yine de, geri dönüş kararlaştırılmış bile olsa, dinlenmek öyle zorunlu bir hal almıştı ki üç gün boyunca yola çıkış hazırlığı namına hiçbir şey yapılmadı.

4 Kasım'da Jean Cornbutte, kendisine gerekli olmayan erzakı sahilde bir yere gömdürmeye başladı. Olur da bu tarafa yeni seferler düzenlerse diye deponun bulunduğu yere bir işaret koydurdu. Yürüyüşleri boyunca her dört günde bir, yolunun üzerinde bunun gibi depolar bırakmıştı – böylece geri dönüş yolunda, kızakta taşıma zahmetine katlanmadan yiyecek temin edebilecekti.

5 Kasım günü sabahın onunda yola çıkma kararı alındı. Küçük kafile çok derin bir kedere gömülmüştü. Dayısını iyice bezgin gören Marie gözyaşlarını tutmakta zorlanıyordu. Boşa çekilen onca ıstırap! Boşa gitmiş onca çalışma! Penellan ise çekilmez biri olup çıkmıştı; herkese verip veriştiriyor, her fırsatta arkadaşlarının zayıflığına ve korkaklığına sinirleniyordu; dünyanın öbür ucuna sızlanmadan gidebilecek olan Marie'den daha ürkek ve yorgun olduklarını söylüyordu.

André Vasling, alınan bu karardan duyduğu memnuniyeti saklayamıyordu. Genç kızın yanında hiç olmadığı kadar nazik davranmaktaydı; hatta kıştan sonra yeni arama çalışmalarına girişileceğine dair genç kıza umut verdi, halbuki o zaman artık çok geç kalınmış olacağını gayet iyi biliyordu.

X

Diri Diri Gömülenler

Yola çıkış arifesinde, akşam yemeği sırasında Penellan, sobaya atmak için boş sandıkları kırmakla uğraşırken, birdenbire kesif bir dumanla nefesi tıkandı. Aynı esnada, kardan ev bir zelzeleyle sarsılır gibi oldu. Hepsi dehşet içinde haykırdı, Penellan dışarıya fırladı.

Dışarıda zifiri bir karanlık vardı. Buzlar çözülmediğine göre, bu bölgede korkunç bir fırtına patlak vermiş olmalıydı. Kar tipi halinde muazzam bir şiddetle yağmaktaydı ve hava öyle ayaza kesmişti ki dümenci, ellerinin çabucak donduğunu hissetti. Ellerini hızlı hızlı karla ovduktan sonra, hareket ettirmek zorunda kaldı.

– Al sana fırtına, dedi. Dua edelim de evimiz dayansın, çünkü kasırgada yıkılacak olursa hapı yutarız!

Kasırga ortalığı kasıp kavururken, donmuş toprağın altında da korkunç bir gürültü meydana gelmekteydi; burnun uç tarafında kırılmış olan buzul parçaları çatırtıyla çarpışıyor ve birbirlerinin üstüne biniyorlardı; rüzgâr öyle kuvvetli esiyordu ki ara sıra ev bir bütün halinde yer değiştiriyormuş gibi geliyordu; bu yöreler için tuhaf olan parlak ışıklar kar fırtınası arasında hızla geçip gitmekteydi.

– Marie, Marie! diye bağırdı Penellan, genç kızın ellerini tutarak.

– Başımız belada! dedi Fidèle Misonne.

– Üstelik paçayı kurtarır mıyız bilmiyorum! diye karşılık verdi Aupic.

– Bu kardan evi terk edelim! dedi André Vasling.

– İmkânsız! diye cevap verdi Penellan. Dışarıda feci bir soğuk var, burada kalırsak belki soğukla baş edebiliriz!

– Termometreyi verin bana, dedi André Vasling.

Aupic aleti ona uzattı; ateş yandığı halde, termometre içeride sıfırın altında on dereceyi gösteriyordu. André Vasling kapı açıklığının üzerine inen çadır bezini araladı ve termometreyi aceleyle dışarıya koydu, çünkü rüzgârın havalandırdığı ve esaslı bir dolu halinde savrulan buz parçaları onu yaralayabilirdi.

– Pekâlâ Bay Vasling, dedi Penellan, hâlâ dışarı çıkmak istiyor musunuz?.. Gayet iyi görüyorsunuz ki en güvende olacağımız yer burası!

– Evet, diye ilave etti Jean Cornbutte, bu evi içeriden sağlamlaştırmak için bütün gücümüzü seferber etmeliyiz.

– Fakat karşı karşıya olduğumuz daha korkunç bir tehlike var! dedi André Vasling.

– Nedir o? diye sordu Jean Cornbutte.

– Rüzgârın, burundaki buzul parçalarını kırdığı gibi, üstünde bulunduğumuz buzul kütlesini de kırması ve bizim sürüklenmemiz ya da sulara gömülmemiz!

– Bu bana zor gibi görünüyor, diye cevap verdi Penellan, çünkü hava, bütün su yüzeylerinin buz tutacağı biçimde dona çekiyor!.. Bakalım ısı kaç dereceymiş.

Çadır bezini sadece kolu dışarı çıkacak kadar araladı ve termometreyi karların ortasında bulmakta biraz zorlandı; ama nihayet bulup aldı ve lambaya yaklaştırarak şöyle dedi:

– Sıfırın altında otuz iki derece! Şimdiye kadar gördüğümüz en şiddetli soğuk!

– Isı on derece daha düşse, diye ekledi André Vasling, cıva donacak!

Bu düşünceyi iç karartıcı bir sessizlik takip etti. Sabah saat sekiz civarında Penellan, durumu değerlendirmek için ikinci defa dışarı çıkmaya yeltendi. Zaten, rüzgârın defalarca kulübenin içine geri teptiği dumana bir çıkış yeri ayarlamak gerekiyordu. Denizci, giysilerinin önünü sıkı sıkıya kapattı, kapüşonu başından uçmasın diye bir atkıyla sarmaladı ve çadır bezini araladı.

Mukavemetli bir kar tabakası kapının önünü tamamen tıkamıştı. Penellan demir çubuğunu aldı ve bu katılaşmış kütlenin içine saplamayı becerdi; ama çubuğunun ucunun serbest olmadığını ve sert bir cismin üstüne gelip dayandığını hissettiğinde dehşetten kanı dondu!

– Cornbutte! dedi, kendisine yaklaşan kaptana. Bu karın altında gömülüp kaldık!

– Ne diyorsun? diye haykırdı Jean Cornbutte.

– Diyorum ki kar etrafımızda ve üstümüzde birikip donmuş, diri diri gömülmüş vaziyetteyiz!

– Bu kar kütlesini geriye itmeye çalışalım, diye karşılık verdi kaptan.

İki arkadaş kapıyı tıkayan engele yüklendiler ama yerinden oynatamadılar. Kar, kalınlığı beş ayaktan fazla bir buz tabakası oluşturuyordu ve evle bütünleşmişti.

Jean Cornbutte elinde olmadan haykırdı, bu ses Misonne ve André Vasling'i uyandırdı. Yüz hatları kasılan André Vasling, dişlerinin arasından bir küfür savurdu.

O esnada içeriye, hiç olmadığı kadar kesif bir duman doldu, çünkü hiçbir çıkış bulamıyordu.

– Felaket! diye bağırdı Misonne. Soba borusu buzdan tıkanmış!

Penellan çubuğunu çekip aldı ve yanmakta olan odunları söndürmek için üzerlerine kar attıktan sonra sobayı söktü; bu söndürme işi yüzünden öyle bir duman çıktı ki lambanın

ışığını zar zor görüyorlardı; ardından Penellan, çubuğuyla boru deliğinin önünü temizlemeye çalıştı ama çubuğun değdiği tek şey, buzdan bir kaya oldu!

Belli ki onları, korkunç bir can çekişmenin ardından feci bir son beklemekteydi! Zavallıların boğazına dolan duman dayanılmaz bir acıya yol açıyordu, çok geçmeden de havasız kalacaklardı!

O sırada Marie uyanıp yataktan kalktı, Jean Cornbutte'ü umutsuzluğa sürükleyen mevcudiyeti, Penellan'ı yüreklendirdi. Dümenci, bu bahtsız çocuğun böylesi korkunç bir ölüme yazgılı olamayacağını düşündü!

– Aaa! dedi genç kız, ateşi çok mu harladınız? Oda dumanla dolmuş!

– Evet... evet... diye cevap verdi dümenci, lafı ağzında geveleyerek.

– Belli oluyor, dedi Marie, çünkü ev soğuk değil, hatta uzun zamandır bu kadar sıcak olmamıştı!

Kimse cesaret edip de ona gerçeği söyleyemedi.

– Hadi bakalım Marie, dedi Penellan, işi aceleye getirerek, bize yardım et de kahvaltıyı hazırlayalım. Hava dışarıya çıkılmayacak kadar soğuk. İşte ocak, işte ispirto, işte kahve. Siz ötekiler de önce biraz pemmikan hazırlayın, çünkü bu berbat hava avlanmamıza izin vermiyor!

Bu sözler arkadaşlarını canlandırdı.

– Önce bir şeyler yiyelim, diye ilave etti Penellan, buradan çıkma işini sonra düşünürüz!

Penellan nasihat vermekle kalmayıp örnek de teşkil ederek, payına düşen yemeği yalayıp yuttu. Arkadaşları da onun gibi yapıp, ardından birer tas sıcak kahve içtiler, bu biraz morallerini düzeltti; sonra Jean Cornbutte, büyük bir şevkle, kurtulmak için derhal çareler arama kararı aldı.

İşte o zaman André Vasling şu düşüncesini belirtti:

– Fırtına hâlâ sürüyorsa, ki bu mümkün, buzun on ayak altına gömülmüş olmalıyız, çünkü dışarıdan hiç ses gelmiyor!

Penellan Marie'ye baktı, genç kız gerçeği anladı ama paniğe kapılmadı.

Penellan önce demir çubuğunun ucunu ispirto alevinde kızdırdı, sırayla dört buzdan duvara sapladı ama hiçbirinde bir açıklık bulamadı. Bunun üzerine Jean Cornbutte, kapının kendisinde bir delik açmaya karar verdi. Buz öyle sertti ki bıçaklar güçlükle yonta biliyordu. Koparmayı başardıkları parçalar çok geçmeden kulübede adım atacak yer bırakmadı. Bu zahmetli çalışmayla geçen iki saatin sonunda, kazılan tünel üç ayak derinliğe bile ulaşmamıştı.

Bunun üzerine, evi çökertme ihtimali daha az olan ve daha hızlı bir çözüm düşünmek zorunda kaldılar, çünkü derine gittikçe sertleşen buzdan parçalar koparabilmek için daha da zorlu bir çaba sarf etmeleri gerekiyordu. Penellan'ın aklına, istedikleri yönde buzu eritmek için ispirto ocağından faydalanmak geldi. Bu riskli bir yöntemdi, çünkü içeride kapalı kaldıkları süre uzayacak olursa yemek hazırlamak gerektiğinde, denizciler, ellerinde bulunan az miktardaki ispirtodan da mahrum kalmış olacaklardı.

Yine de bu plan herkesin rızasını aldı ve uygulamaya kondu. İlkönce, buzu eritip su halinde akıtmak için bir ayak çapında ve üç ayak derinliğinde bir delik açtılar; aldıkları bu tedbir onları pişman etmedi, çünkü Penellan'ın kar kütlesinin üzerinde gezdirdiği ocak alevinin etkisiyle, çok geçmeden sular içeriye sızmaya başladı.

Açıklık yavaş yavaş derinleşti ama bu tarz bir çalışma uzun süre devam ettirilecek gibi değildi, çünkü su giysileri ıslatıp yer yer altlarına nüfuz etmekteydi. Penellan on beş dakikanın sonunda işi bırakmaya ve kurulanmak için ocağı geri çekmeye mecbur oldu. Misonne derhal arkadaşının yerini aldı ve azim konusunda ondan geri kalmadı.

İki saatlik çalışmanın sonunda tünel beş ayak derinliğe ulaşmış olsa da demir çubuk hâlâ dışarıya çıkış yeri bulamamıştı.

– Karın bu kadar çok yağması mümkün değil! dedi Jean Cornbutte. Rüzgâr yüzünden bu noktaya yığılmış olmalı. Başka bir yerden kaçmayı mı düşünsek acaba?

– Bilmiyorum, diye cevap verdi Penellan, arkadaşlarımızı umutsuzluğa düşürmemek için bile olsa duvarı aynı istikamette delmeyi sürdürmeliyiz. Bir çıkış bulamamamız olacak şey değil!

– İspirtosuz kalmayacak mıyız peki? diye sordu kaptan.

– Umarım hayır, diye cevap verdi Penellan, ama kahve ya da başka sıcak içecekler içmememiz şartıyla yine de! Zaten beni en çok endişelendiren de bu değil.

– Nedir peki Penellan? diye sordu Jean Cornbutte.

– Yağ kalmadığı için lambamızın sönecek olması ve erzakımızın tükenmek üzere oluşu!

– Neyse! Tanrı yardımcımız olsun!

Sonra Penellan gidip, hepsinin kurtuluşu için canla başla çalışan André Vasling'in yerini aldı.

– Bay Vasling, dedi, sizin yerinizi ben alacağım, ama rica ediyorum çökme tehlikesine karşı gözünüzü dört açın, böylece tehlikeyi savuşturacak zamanımız olur!

Uyku vakti gelip çatmıştı; Penellan tüneli bir ayak daha kazdıktan sonra arkadaşlarının yanına gidip yattı.

XI

Duman Bulutu

Ertesi gün denizciler uykudan uyandığında, kendilerini zifiri karanlıkta buldular. Lamba sönmüştü. Jean Cornbutte Penellan'ı uyandırıp çakmağını istedi, arkadaşı çakmağı ona uzattı. Penellan ocağı yakmak için kalktı ama kalkarken başını buzdan tavana çarptı. Dehşete düştü, çünkü önceki gün hâlâ ayakta durabiliyordu. Ocak yanınca, ispirto alevinin puslu ışığında, tavanın bir ayak kadar alçaldığını fark etti.

Penellan hırsla çalışmaya koyuldu.

O esnada genç kız, ocaktan dümencinin suratına yansıyan ölgün ışığın altında, onun sert ifadesinde umutsuzluk ile iradenin mücadele ettiğini anladı. Yanına gidip ellerini tuttu ve şefkatle sıktı. Penellan tekrar cesaret bulduğunu hissetti.

– Marie böyle ölemez! diye haykırdı.

İspirto ocağını tekrar eline alıp, yeniden dar açıklıkta sürünmeye koyuldu. Sert bir darbeyle demir çubuğunu buza sapladı ve bir mukavemet hissetmedi. Yumuşak kar tabakalarına ulaşmış mıydı yoksa? Çubuğu çekti, buzdan evin içine parlak bir ışık huzmesi girdi.

– Arkadaşlar, koşun! diye bağırdı.

Elleri ve ayaklarıyla karları geriye itti ama dış yüzey zannettiği gibi çözülmüş değildi. Işık huzmesiyle birlikte kulübe-

nin içine şiddetli bir soğuk girdi ve nüfuz ettiği bütün nemli yerlerin bir anda kaskatı kesilmesine yol açtı. Penellan bıçağını kullanarak açıklığı büyüttü ve nihayet açık havada nefes alabildi. Dizlerinin üstüne çöküp Tanrı'ya şükretti ve çok geçmeden genç kızla arkadaşları da onun yanına geldiler.

Muhteşem bir ay ortalığı aydınlatmaktaydı, denizciler amansız soğuğa dayanamadılar. İçeri girdiler ama önce Penellan çevresine bakındı. Burun artık yerinde değildi ve kulübe uçsuz bucaksız bir buzul düzlüğünün ortasında duruyordu. Penellan, içinde erzakın bulunduğu kızağa gitmeye niyetlendi: Kızak yok olmuştu!

Isı onu içeri girmek zorunda bıraktı. Arkadaşlarına hiçbir şey söylemedi. Her şeyden önce giysileri kurutmak gerekiyordu, ispirto ocağıyla bu iş görüldü. Kısacık bir an dışarıda bırakılan termometredeki cıva, sıfırın altında otuz dereceye indi.

Bir saatin sonunda André Vasling ile Penellan, dışarıdaki havaya kulak asmama kararı verdiler. Hâlâ nemli olan giysilerine sarınıp iç yüzeyleri şimdiden kaya gibi sertleşmiş olan açıklıktan dışarı çıktılar.

– Kuzeydoğuya doğru sürüklenmişiz, dedi André Vasling, müthiş bir parıltı saçan yıldızlara bakıp yönü belirleyerek.

– Kızağımız da bize eşlik etseydi mesele değildi! diye karşılık verdi Penellan.

– Kızak yok mu yani? diye haykırdı André Vasling. Hapı yuttuk desenize!

– Arayalım, dedi Penellan. Yüksekliği on beş ayaktan fazla bir kütle oluşturan kulübenin etrafını dolaştılar. Bütün fırtına süresince muazzam miktarda kar yağmıştı ve rüzgâr bu karları düzlükteki tek yükseltinin dibine yığmıştı. Rüzgârla birlikte kütlenin tamamı, kırılmış buzul parçalarının ortasında, kuzeydoğuya doğru yirmi beş milden fazla sürüklenmiş ve mahpuslar da yüzen hapishanelerinin kaderini paylaşmışlardı. Başka bir buzul parçasının taşıdığı kızak

şüphesiz farklı bir tarafa sürüklenmişti, çünkü ona ait hiçbir iz görünmüyordu, köpekler de bu korkunç fırtınada ölmüş olmalıydılar.

André Vasling ve Penellan, umutsuzluk duygusunun içlerine sızdığını hissettiler. Kardan eve girmeyi göze alamıyorlardı! Bahtsız arkadaşlarına bu uğursuz haberi vermeye cesaretleri yoktu! İçine kulübenin oyulmuş olduğu buz kütlesinin üzerine tırmandılar, dört bir yandan kendilerini kuşatan bu uçsuz bucaksız beyazlık dışında bir şey göremediler. Soğuk yüzünden uzuvları şimdiden kaskatı kesiliyordu ve giysilerindeki ıslaklık, sağlarından sollarından sarkan buz parçalarına dönüşmekteydi.

Penellan, tam tepecikten inerken André Vasling'e bir göz attı. Onun birdenbire aç gözlerle bir yere baktığını, sonra da ürperip sarardığını gördü.

– Neyiniz var Bay Vasling? diye sordu.

– Bir şey yok! diye cevap verdi beriki. Aşağı inelim ve bir an önce bu bölgeyi terk edelim, zaten hiç gelmemeliydik ya!

Ama Penellan, onun sözüne uymak yerine tekrar yukarı çıktı ve ikinci kaptanın dikkatini çekmiş olan tarafa baktı. Gördüğü şey, üzerinde çok farklı bir etki yarattı, çünkü sevinçle çığlık atıp haykırdı:

– Tanrı'ya şükür!

Kuzeydoğu tarafında hafif bir duman yükseliyordu. Yanılmaya imkân yoktu. Orada, kanlı canlı insanlar yaşamaktaydı. Penellan'ın sevinç çığlıkları arkadaşlarını onun yanına çekti; hepsi kendi gözleriyle görünce, dümencinin yanılmadığına ikna oldu.

Erzak yokluğunu dert etmeden, ısının çok düşük oluşunu düşünmeden, derhal paltolarına sarındılar, dikkatlerini çeken yere doğru hep birlikte hızlı hızlı ilerlediler.

Duman kuzeydoğu tarafında yükseliyordu, küçük kafile çabucak o istikamete yöneldi. Ulaşmaları gereken hedef aşağı yukarı beş altı millik bir mesafedeydi ve elbette ki yü-

rümek gittikçe zorlaşıyordu. Duman gözden kaybolmuştu, etrafta kılavuz noktası görevi görebilecek herhangi bir yükselti de yoktu, çünkü buz tabakası dümdüzdü. Halbuki düz çizgiden ayrılmamaları önemliydi.

– Madem uzaktaki nesnelere bakarak yönümüzü tayin edemiyoruz, dedi Jean Cornbutte, öyleyse kullanmamız gereken yöntem şu: Penellan önde yürüyecek, Vasling onun yirmi adım gerisinde, ben de Vasling'in yirmi adım gerisinde. Böylece Penellan'ın düz çizgiden ayrılıp ayrılmadığını görebilirim.

Yarım saattir bu şekilde yürümeye devam ediyorlardı ki Penellan birdenbire durup kulak kabarttı.

Denizciler topluca onun yanına gittiler.

– Hiçbir şey duymadınız mı? diye sordu Penellan.

– Yoo, diye cevap verdi Misonne.

– Tuhaf! dedi Penellan. Şu taraftan bağırtılar geliyordu sanki.

– Bağırtılar mı? diye karşılık verdi genç kız. Öyleyse hedefimize çok yakın olmalıyız!

– Bu bir kanıt sayılmaz, dedi cevap olarak André Vasling. Bu yukarı enlemlerde ve ayaza kesmiş bu havada, ses inanılmaz mesafelere ulaşır.

– Ne olursa olsun yürüyelim, dedi Jean Cornbutte, yoksa donarız!

– Hayır! dedi Penellan. Dinleyin!

Cılız ama algılanabilir bazı sesler geliyordu. Bu bağırtılar ıstırap ve kaygı çığlıklarına benziyordu. Çığlıklar iki defa tekrarlandı. Sanki biri yardıma çağırıyordu. Sonra her şey tekrar sessizliğe gömüldü.

– Yanılmamışım, dedi Penellan. İlerleyelim!

Bağırtıların geldiği yöne doğru koşmaya başladı. Böylece aşağı yukarı iki mil yol aldı; buzun üstünde serilmiş yatan bir adam gördüğünde büyük bir şaşkınlığa kapıldı. Adama yaklaştı, onu yerden hafifçe doğrulttu ve kollarını umutsuzlukla gökyüzüne doğru uzattı.

Penellan'ı diğer tayfalarla birlikte yakından takip eden André Vasling koşup geldi ve haykırdı:

– Kazazedelerden biri bu! Bizim tayfa Cortrois!

– Ölmüş, diye karşılık verdi Penellan, soğuktan ölmüş!

Jean Cornbutte ile Marie, buz yüzünden çoktan kaskatı kesilmiş olan cesedin yanına geldiler. Bütün yüzlerden umutsuzluk okunuyordu. Ölen adam, Louis Cornbutte'ün arkadaşlarından biriydi!

– İlerleyelim! diye bağırdı Penellan.

Tek kelime etmeden yarım saat daha yürüdüler ve arazide bir yükselti gördüler, kuşkusuz kara parçası olmalıydı.

– Shannon Adası, dedi Jean Cornbutte.

Bir millik mesafenin sonunda, belirgin biçimde bir duman gördüler, tahta kapısı kapalı kardan bir kulübeden yükselmekteydi. Avaz avaz bağırdılar. Kulübeden iki adam fırladı, Penellan içlerinden birini, Pierre Nouquet'yi tanıdı.

– Pierre! diye haykırdı.

Pierre, çevresinde olup bitenin farkında olmayan, sersemlemiş bir adam gibi öylece duruyordu. André Vasling, Pierre Nouquet'nin arkadaşlarına endişenin de karıştığı gaddarca bir sevinçle bakmaktaydı, çünkü aralarında Louis Cornbutte'ü göremiyordu.

– Pierre! Benim! diye bağırdı Penellan. Buradakilerin hepsi senin arkadaşın!

Pierre Nouquet kendine geldi, eski arkadaşının kollarına atıldı.

– Peki ya oğlum! Ya Louis! diye haykırdı Jean Cornbutte, sesinde derin mi derin bir umutsuzlukla.

XII

Gemiye Dönüş

O esnada, neredeyse canı çekilmiş bir adam kulübeden çıkarak buzun üstünde güçlükle yürüdü.

Louis Cornbutte'tü bu.

– Oğlum!

– Nişanlım!

Bu iki haykırış aynı anda işitildi ve Louis Cornbutte bayılarak babasıyla genç kızın kollarına yığıldı; Jean Cornbutte ile Marie onu kulübeye sürükleyip gerekli bakımla kendine getirdiler.

– Babacığım! Marie! diye haykırdı Louis Cornbutte. Demek ki kaderde, ölmeden önce sizi tekrar görmek varmış!

– Ölmeyeceksin ki! diye karşılık verdi Penellan. Çünkü bütün arkadaşların yanı başında!

André Vasling'in elini uzatıp Louis Cornbutte'le tokalaşmaması için ondan çok nefret ediyor olması lazımdı, ama elini uzatmadı.

Pierre Nouquet'nin sevinçten etekleri zil çalıyordu. Herkese sarılıp sarılıp öpüyordu; sonra sobaya odun attı ve çok geçmeden kulübedeki ısı tahammül edilebilir bir seviyeye geldi.

İçeride, ne Jean Cornbutte'ün ne de Penellan'ın tanıdığı iki adam daha vardı.

Bunlar Jocki ve Herming'di, *Froöern*'in mürettebatından geriye bir tek bu iki Norveçli tayfa kalmıştı.

– Dostlarım, kurtulduk desenize! dedi Louis Cornbutte. Babacığım! Marie! Kendinizi onca tehlikeye attınız!

– Hiç pişman değiliz Louis'ciğim, diye karşılık verdi Jean Cornbutte. Yelkenlin *Korkusuz Kız*, buradan altmış fersah mesafede, buzların içine sağlamca demirlemiş durumda. Hep birlikte oraya gideceğiz.

– Cortrois geri döndüğünde, dedi Pierre Nouquet, o da acayip sevinecek!

Bu sözleri kederli bir suskunluk takip etti; Penellan, Pierre Nouquet ile Louis Cornbutte'e arkadaşlarının öldüğünü, soğuk yüzünden can verdiğini söyledi.

– Dostlarım, dedi Penellan, burada kalıp soğuğun kırılmasını bekleyelim. Erzak ve odununuz var mı?

– Evet, *Froöern*'den elimizde kalanları yakarız!

Froöern sahiden de, Louis Cornbutte'ün kışı geçirdiği yerden kırk mil öteye sürüklenmişti. Orada, buzların çözülmesi neticesinde suda yüzen buzul parçaları gemiye çarpıp parçalamış ve kazazedeler, kulübelerini inşa etmiş oldukları bir kısım gemi kalıntısıyla birlikte Shannon Adası'nın güney sahiline sürüklenmişlerdi.

O sırada kazazedeler beş kişiydi; Louis Cornbutte, Cortrois, Pierre Nouquet, Jocki ve Herming. Norveçli mürettebatın geri kalanı ise kaza sırasında filika ile birlikte sulara gömülmüştü.

Buzulların ortasına sürüklenmiş olan Louis Cornbutte, bu buzulların, çevresinde kapanıp birleştiklerini görmüş, kışı geçirmek için bütün tedbirleri almıştı. Azimli, çalışkan ve çok cesur bir adamdı; ama soğukkanlılığına rağmen, bu berbat iklim tarafından alt edilmişti ve babası onu bulduğunda ölmek dışında beklediği bir şey yoktu. Sadece tabiat şartlarıyla değil, hayatlarını Louis'ye borçlu oldukları halde kötü niyetli bir tavır sergileyen Norveçli iki tayfayla da

mücadele etmesi gerekiyordu. Bir bakıma bu adamlar, en doğal duygulara karşı duyarsız denebilecek iki yabaniydi. Bu yüzden, Louis Cornbutte Penellan'la baş başa konuşma fırsatı bulduğunda, onlara güvenmemesini bilhassa tavsiye etti. Karşılığında da Penellan, André Vasling'in tutumu konusunda Louis'yi bilgilendirdi. Louis Cornbutte duyduklarına inanamadı, fakat Penellan, onun kayboluşundan bu yana André Vasling'in genç kızla evlenebilmek için her yolu denediğini kanıtladı.

O gün bütünüyle, dinlenme ve kavuşmanın sevinciyle geçti. Fidèle Misonne ile Pierre Nouquet, uzaklaşmak ihtiyatlı bir davranış olmadığından evin yakınlarında birkaç deniz kuşu öldürdüler. Bu taze yiyecek ve harlanan ateş, içlerinde en hasta olanlara güç verdi. Louis Cornbutte bile kendisinde fark edilir bir iyileşme hissetti. Bu yürekli insanların yaşadığı ilk keyif anıydı. Bu yüzden, kuzey denizlerinin altı yüz fersah içlerinde, sıfırın altında otuz derece soğukta, bu içler acısı kulübede bu anı neşeyle kutladılar!

Bu ısı seviyesi ayın gökyüzünde kayboluşuna kadar sürdü ve ancak 17 Kasım'a doğru, kavuşmalarından sekiz gün sonra, Jean Cornbutte ve arkadaşları yola çıkmayı düşünebildiler. Yollarını tayin edebilmeleri için bir tek yıldızların ışıltısı vardı ama soğuk artık o kadar keskin değildi, hatta biraz kar bile yağdı.

Bu mevkiyi terk etmeden önce bahtsız Cortrois için bir mezar kazdılar. Arkadaşlarını müthiş duygulandıran kederli bir tören oldu. Cortrois, yurdunu tekrar göremeyecek olan ilk kişiydi aralarında.

Misonne, erzakı taşıyabilmek için kulübenin tahtalarıyla bir çeşit kızak yapmıştı, tayfalar kızağı nöbetleşe çektiler. Jean Cornbutte daha önce geçtikleri yolları kullanarak yürüyüşü yönetti. Mola zamanlarında, el çabukluğuyla kamp yerleri hazırlandı. Jean Cornbutte, kafileye dört kişi daha eklendiği için neredeyse elzem hale gelen erzak depolarını

bulmayı umuyordu. Bu yüzden, güzergâhından ayrılmamaya çalıştı.

Mucizevi bir şans eseri kızağını tekrar buldu, kızak hepsinin onca tehlike atlattığı burnun yakınlarında karaya oturmuştu. Köpekler, açlıklarını gidermek için kayışlarını parçalayıp yedikten sonra kızaktaki erzaka saldırmışlardı. Bu sayede hayatta kalmışlardı; kafileyi kızağın yanına götüren de köpekler oldu, kızakta büyük miktarda yiyecek vardı hâlâ.

Küçük kafile kışı geçireceği koya doğru yoluna devam etti. Köpekler kızağa koşuldu ve yolculuk sırasında hiçbir olay meydana gelmedi.

Sadece Aupic, André Vasling ve Norveçlilerin, arkadaşlarına uzak durarak aralarına karışmadığını fark ettiler; fakat sezdirmeden dikkatle gözlenmekteydiler. Yine de bu anlaşmazlık tohumu Louis Cornbutte ile Penellan'ın yüreğine birçok kere korku saldı.

7 Aralık civarında, bir araya gelmelerinden yirmi gün sonra, *Korkusuz Kız*'ın kışladığı koyu gördüler. Yelkenlinin yaklaşık dört metre havada, buz kütlelerinin üzerinde durduğunu görünce şaşkınlıktan donakaldılar. Arkadaşları için çok kaygılanarak koştular ve Gervique, Turquiette ile Gradlin'in sevinç çığlıklarıyla karşılandılar. Hepsinin sağlığı yerindeydi ama onlar da çok büyük tehlikeler atlatmışlardı.

Fırtına kutup denizinin tamamında kendini hissettirmişti. Buzullar parçalanmış, yer değiştirmiş ve birbirlerinin altına sokularak geminin üstünde durduğu yatağa tutunmuşlardı. Özgül ağırlıkları sebebiyle suyun üzerine çıkmış ve muazzam bir kuvvete erişmişlerdi; yelkenli de kendini birdenbire deniz seviyesinin epeyce yukarısında buluvermişti.

İlk anlar dönüş sevinciyle geçti. Aramaya katılan denizciler her şeyi iyi durumda buldukları için seviniyorlardı, kuşkusuz sert ama yine de katlanılabilir bir kış vardı önlerinde. Geminin yükselmesi ona zarar vermemişti, sapasağlam du-

ruyordu. Buzların çözülme zamanı gelip çattığında tek yapılması gereken, eğik bir düzlem üzerinde gemiyi kaydırmak, kısacası, onu tekrar serbest hale gelen denize indirmekti.

Fakat kötü bir haberle Jean Cornbutte ve arkadaşlarının yüzleri düştü. Kıyıda yaptıkları kardan depo feci kasırga sırasında yerle bir olmuştu; içinde bulunan erzak etrafa saçılmış ve zerresini dahi kurtarmak mümkün olmamıştı. Jean ve Louis Cornbutte, bu felaketten haberdar edilince, erzak namına ellerinde ne kaldığını görmek için yelkenlinin ambarı ile kilerini gözden geçirdiler.

Buzlar ancak mayıs ayında çözülürdü ve yelkenlinin, kışladığı koyu o tarihten önce terk etmesi imkânsızdı. Demek ki buzulların ortasında geçirmeleri gereken beş kış ayı ve bu aylar boyunca doyurulması lazım gelen on dört boğaz vardı. Hesap kitap faslı tamamlanınca Jean Cornbutte, yola çıkış zamanına kadar idare edebilmeleri için herkese günlük tayının yarısını dağıtmak gerektiğini anladı. Bu yüzden, daha bol miktarda yiyecek sağlamak amacıyla avlanma mecburi hale geldi.

Bu felaketin tekrar başlarına gelmesinden korkarak, toprağa erzak depolamama kararı aldılar. Her şey yelkenlide tutulacaktı; ayrıca, yeni gelenler için tayfaların ortak kamarasında yeni yataklar hazırlandı. Arkadaşlarının yokluğunda, Turquiette, Gervique ve Gradlin geminin güvertesine kolayca ulaşmayı sağlayacak biçimde, buzun içine bir merdiven oymuşlardı.

XIII

İki Rakip

André Vasling Norveçli iki tayfayı dost edinmişti. Aupic de onların takımına dahildi, genellikle diğerlerinden uzak duruyor, yeni tedbirleri tasvip etmediğini açık açık dile getiriyordu; ama yelkenlinin kumandası babası tarafından tekrar kendisine teslim edilen ve yeniden gemisinin kaptanı olan Louis Cornbutte, bu konuda kimseyi dinlemiyordu; işleri yumuşaklıkla halletmesini salık veren Marie'nin tavsiyelerine rağmen, her konuda itaat beklediğini açıkladı.

Bununla birlikte, iki gün sonra, iki Norveçli bir kasa tuzlanmış ete el koymayı başardı. Louis Cornbutte etleri derhal iade etmelerini istedi ama Aupic onlardan yana tavır aldı, hatta André Vasling, yiyecekle ilgili tedbirlerin daha fazla devam edemeyeceğini söyledi.

Bu hayırsızlara herkesin ortak çıkarı için böyle davranıldığını ispatlamaya çalışmak boşunaydı, çünkü bunu biliyorlar ve baş kaldırmak için bahane arıyorlardı. Penellan iki Norveçliye doğru yürüdü, adamlar bıçaklarını çektiler; fakat Misonne ile Turquiette'in yardımıyla Penellan bıçakları ellerinden çekip almayı başardı ve tuzlanmış eti kasasına geri aldı. Durumun aleyhlerine döndüğünü gören André Vasling ile Aupic meseleye hiç karışmadılar. Yine de Louis Cornbutte ikinci kaptanı bir kenara çekip şöyle dedi:

– André Vasling, siz alçağın tekisiniz. Tutumunuzun farkındayım, çevirdiğiniz dolapların amacını biliyorum; ama bütün mürettebatın selameti benden sorulduğundan, aranızdan biri adamlarıma zarar vermek için gizli iş çevirecek olursa onu kendi elimle gebertirim!

– Louis Cornbutte, diye karşılık verdi ikinci kaptan, kendinizi kabul ettirmek sizin elinizde ama unutmayın ki bir üst rütbeye itaat usulü burada işlemez artık, kuralları da sadece en güçlü olan koyar!

Genç kız kutup denizlerinin tehlikeleri karşısında asla korkuya kapılmamıştı ama sebebi olduğu bu nefretten ürktü, Louis Cornbutte'ün yürekliliği sayesinde zar zor yatışabildi.

Bu savaş ilanına rağmen, yemekler yine aynı saatlerde ve hep beraber yendi. Avlanarak birkaç kar tavuğuyla birkaç da beyaz tavşan yakaladılar ama şiddetli soğuklar kapıdaydı, yakında avlanma imkânı da ortadan kalkacaktı. Bu soğuklar gündönümünde, yani 22 Aralık'ta başladı, o gün termometreye göre ısı sıfırın altında otuz beş dereceye düştü. Denizciler kulaklarında, burunlarında, vücutlarının bütün uç kısımlarında sızılar hissettiler; baş ağrısının eşlik ettiği büyük bir uyuşukluğa kapılıp gittikçe daha zor nefes alır oldular.

Bu durumdayken avlanmak için dışarı çıkmayı ya da biraz idman yapmayı göze alamıyorlardı. Yetersiz ısı veren sobanın etrafında çömelerek öylece duruyorlar, yanından azıcık uzaklaşsalar kanlarının aniden buz kestiği hissine kapılıyorlardı.

Jean Cornbutte sağlığının ciddi biçimde kötüye gittiğini gördü, şimdiden kamarasından çıkamıyordu. Adamcağızda iskorbüt belirtilerine benzer arazlar baş gösterdi, bacakları beyazımtırak lekelerle kaplandı. Genç kızın sağlık durumu iyiydi ve bir rahibe gibi canla başla hastaları tedavi etmeye çalışıyordu. Bundan ötürü, bu yiğit denizcilerin hepsi yüreklerinin ta derinlerinde ona şükran duyuyorlardı.

1 Ocak, kışlama süresi boyunca yaşadıkları en kederli günlerden biri oldu. Rüzgâr şiddetli, soğuk ise tahammül edilmezdi. Donma tehlikesini göze almadan dışarı çıkmak imkânsızdı. İçlerinde en cesur olanlar, tente ile korunan güvertede dolaşmakla yetinmek zorundaydılar. Jean Cornbutte, Gervique ve Gradlin yataklarından çıkmadılar. Sağlıkları yerinde olan iki Norveçli, Aupic ve André Vasling, sararıp solduklarını gördükleri arkadaşlarına acımasız bakışlar atıyorlardı.

Louis Cornbutte Penellan'ı güverteye götürdü ve yakacakların nerede olduğunu sordu.

– Kömür tükeneli çok oldu, diye cevap verdi Penellan, çok yakında son tahta parçalarımızı yakacağız!

– Bu soğukla mücadele edemezsek, dedi Louis Cornbutte, hapı yuttuk demektir!

– Tek bir çare kalıyor geriye, diye karşılık verdi Penellan, yelkenlimizin küpeştelerden su kesimine kadar olan kısımda yakabileceğimiz nesi varsa yakmak, hatta gerekirse gemiyi bütünüyle parçalayıp, sonra da daha küçük bir gemi inşa etmek.

– Bu en son çare, diye cevap verdi Louis Cornbutte, adamlarımız hele bir iyileşsin, ne zaman olsa o işi yapabiliriz; çünkü, dedi sesini alçaltarak, güçten düşüyoruz, hasımlarımız ise gittikçe kuvvetleniyor. Bayağı tuhaf bir durum!

– Doğru, dedi Penellan, tedbirli davranıp da gece gündüz gözümüzü dört açmasak, kim bilir başımıza neler gelir.

– Baltalarımızı alalım, dedi Louis Cornbutte, odunumuzu temin edelim.

Soğuğa rağmen, ikisi birlikte baş taraftaki küpeştelerin üstüne çıkıp, gemi için elzem olmayan bütün tahtaları kestiler. Sonra bu yeni yakacakla geri döndüler. Soba yeniden doldurulduğu ve sönmemesi için bir adam başında bekledi.

Bununla beraber, Louis Cornbutte ve dostları çok geçmeden güçten düştüler. Ufacık da olsa, ortak yaşamla ilgili

hiçbir işi hasımlarına devredemiyorlardı. Gündelik bütün işler üstlerine yığıldığı için, çok geçmeden takatsiz kaldıklarını hissettiler. Jean Cornbutte'te iskorbüt baş gösterdi, dayanılmaz acılar çekiyordu. Gervique ile Gradlin'de de hastalığın belirtileri görülmeye başladı. Bolca tedarik etmiş oldukları limon suyu olmasa, bu zavallılar tez zamanda ıstırap içinde can verirlerdi. Dolayısıyla, kesin etkili olan bu ilaç onlardan hiç esirgenmedi.

Fakat bir gün, 15 Ocak'ta, Louis Cornbutte bir miktar daha limon almak için kilere indiğinde, içinde limonların bulunduğu fıçıların ortadan kaybolduğunu görünce şaşkınlıktan donakaldı. Tekrar yukarı çıkıp, Penellan'ı bu yeni felaketten haberdar etti. Bir hırsızlık söz konusuydu ve faillerin kim olduğunu kestirmek kolaydı. O zaman Louis Cornbutte, hasımlarının sağlığının niçin yerinde olduğunu anladı! Kendi adamları, hem onun hem de arkadaşlarının hayatının bağlı olduğu bu erzakı diğerlerinin elinden alacak kadar güçlü değillerdi şimdi; Louis Cornbutte ilk defa olarak, kaygıyla karışık bir umutsuzluğa kapıldı!

XIV

Keder

20 Ocak'ta, bu bahtsızların çoğu yataktan çıkacak gücü bulamadılar. Hepsinin, yün battaniyelerinin dışında, onları soğuğa karşı koruyan birer manda derisi vardı; ama kollarını dışarı çıkarmaya yeltendikleri anda öyle bir acı hissediyorlardı ki derhal geri çekiyorlardı.

Hal böyleyken, Louis Cornbutte sobayı yakınca, Penellan, Misonne ve André Vasling yataklarından çıkıp gelerek ateşin etrafına çömelip oturdular. Penellan kaynar kaynar kahve pişirdi ve onların biraz güç kuvvet bulmasını sağladı, yiyeceklerini paylaşmak için gelen Marie de kahveden nasibini aldı.

Louis Cornbutte babasının yatağına yaklaştı; adam neredeyse kıpırtısızdı, bacakları hastalık yüzünden tutmuyordu. İhtiyar denizci, oğlunun yüreğini paralayan, tutarsız bazı kelimeler mırıldanıyordu.

– Louis! diyordu. Ölümüm yakın! Of nasıl da ıstırabım var!.. Kurtar beni!

Louis Cornbutte kesin bir karar aldı. Tekrar ikinci kaptanın yanına dönüp, kendisine zar zor hâkim olarak şöyle dedi:

– Limonların nerede olduğunu biliyor musunuz Vasling?

– Sanırım kilerde, diye cevap verdi ikinci kaptan, hiç istifini bozmadan.

– Artık orada olmadıklarını gayet iyi biliyorsunuz, çünkü limonları çaldınız!

– Siz efendisiniz Louis Cornbutte, diye karşılık verdi André Vasling alaycı bir tavırla, her şeyi söylemek ve her şeyi yapmak size serbest!

– Merhamet edin Vasling, babam ölüyor! Onu kurtarabilirsiniz! Cevap verin!

– Verecek bir cevabım yok, dedi Vasling.

– Alçak! diye haykırdı Penellan, elinde bıçağıyla ikinci kaptanın üzerine atılarak.

– Yardım edin arkadaşlar! diye bağırdı, geri geri giden André Vasling.

Aupic ile iki Norveçli tayfa yataklarından aşağıya atladılar ve onun arkasına dizildiler. Misonne, Turquiette, Penellan ve Louis kendilerini savunmak için hazırlandılar. Çok hasta olmalarına rağmen Pierre Nouquet ile Gradlin onların yardımına koşmak için yataktan kalktılar.

– Bize karşı hâlâ çok güçlüsünüz! dedi bunun üzerine André Vasling. İşi sağlama almadan dövüşmeye niyetimiz yok!

Denizciler öyle mecalsiz kalmışlardı ki bu dört alçağın üstüne çullanmayı göze alamadılar, çünkü başarısızlık durumunda hapı yutarlardı.

– André Vasling, dedi Louis Cornbutte, asabi bir sesle, babam ölürse onu sen öldürmüş olacaksın, o zaman da ben seni köpek gibi gebertirim!

André Vasling ve suç ortakları kamaranın diğer ucuna çekilip karşılık vermediler.

Derken, tekrar odun tedarik etmek gerekti; Louis Cornbutte, soğuğa rağmen güverteye çıktı ve yelkenlinin küpeştelerinin bir kısmını kesmeye koyuldu ama on beş dakika sonra içeri girmek zorunda kaldı, çünkü soğuk yüzünden

kalbi aniden durabilirdi. Yanından geçerken, dışarıdaki termometreye bir göz attı ve cıvanın donmuş olduğunu gördü. Demek ki ısı eksi kırk iki derecenin de altına düşmüştü. Hava kuru ve açıktı, rüzgâr kuzeyden esiyordu.

Ayın 26'sında rüzgârın yönü değişti, kuzeydoğudan esmeye başladı, termometre dışarıda eksi otuz beş dereceyi gösteriyordu. Jean Cornbutte ölüm döşeğindeydi ve oğlu boşu boşuna, onun ıstırabına bir çare aramıştı. Bununla beraber o gün, hazırlıksız yakaladığı André Vasling'in üstüne atılarak suyunu emmek üzere olduğu bir limonu elinden alabildi. André Vasling limonu geri almak için hiçbir girişimde bulunmadı. İğrenç tasarılarını hayata geçirme fırsatını kolluyor gibiydi...

Limon suyu Jean Cornbutte'e biraz güç kazandırdı ama bu ilaca devam etmek gerekiyordu. Genç kız diz çöküp André Vasling'e yalvardı, beriki ona cevap bile vermedi; çok geçmeden Penellan onun arkadaşlarına şöyle dediğini işitti:

– Moruk ölüm döşeğinde! Gervique, Gradlin ve Pierre Nouquet de ondan daha iyi durumda değil! Diğerleri ise günden güne güçten düşüyorlar! Hayatlarının bize bağlı olacağı an yaklaşıyor!

Bunun üzerine Louis Cornbutte ve arkadaşları, daha fazla beklememe ve pek az kalmış güçlerinden faydalanma kararı aldılar. Bir sonraki gece harekete geçmek üzere anlaştılar, onlar tarafından öldürülmemek için bu alçakları öldüreceklerdi.

Isı biraz yükselmişti. Louis Cornbutte av hayvanı yakalamak için tüfeğiyle dışarı çıkmayı göze aldı.

Gemiden aşağı yukarı üç mil kadar uzaklaştı; serap ya da ışık kırılmasının etkisiyle sık sık yanılarak, istemediği kadar uzağa gitti. Tedbirsiz bir davranıştı, çünkü bazı yırtıcı hayvanların yakın zaman önce oralardan geçtiğini gösteren izler vardı yerde. Yine de Louis Cornbutte, elinde taze et olmadan geri dönmek istemedi ve yoluna devam etti; fakat ba-

şının dönmesine yol açan tuhaf bir his içindeydi. "Beyazlık sarhoşluğu" dedikleri şeydi bu.

Sahiden de buz tepecikleri ile düzlükten gelen yansımalar onu tepeden tırnağa ele geçiriyor ve sanki bu renk benliğine nüfuz edip dayanılmaz bir bıkkınlık hissine yol açıyordu. Gözlerinin içine işlemiş, görüşünü bulandırmıştı. Beyazlıktan delireceğini sandı. Bu korkunç etkinin farkına varmadan yürüyüşüne devam etti, çok geçmeden bir kar tavuğunu ürkütüp kaçırdı ve büyük bir hevesle hayvanın peşine düştü. Biraz sonra kuş yere serildi ve Louis Cornbutte gidip onu almak için bir buzul parçasının üzerinden düzlüğe atlayınca olanca ağırlığıyla yere çakıldı, çünkü ışık kırılması yüzünden en fazla iki ayak yükseklikten atladığını zannederken, altı ayak yükseklikten aşağı atlamıştı. Bunun üzerine başı dönmeye başladı ve nedenini bilmeden birkaç dakika boyunca bağırarak yardım istedi, halbuki düştüğünde hiçbir yerini kırmamıştı. Üşümeye başlayınca kendini koruma duygusuna tekrar kavuştu ve güçlükle ayağa kalktı.

Birdenbire, nedenini kavrayamadan, burnuna yanık içyağı kokusu doldu. Rüzgâr geminin bulunduğu taraftan estiği için, bu kokunun oradan geldiğini düşündü ve bu yağın ne amaçla yakıldığını anlamadı; çünkü son derece tehlikeli bir işti, koku beyaz ayı sürülerini çekebilirdi.

Böylece Louis Cornbutte yelkenlinin yolunu tuttu, aşırı uyarılmış zihni bir kaygının pençesindeydi; bu kaygı çok geçmeden dehşet hissine dönüştü. Ufukta devasa kütlelerin hareket ettiği zannına kapıldı ve yine bir buzul sarsıntısı olup olmadığını merak etti. Bu kütlelerin birçoğu gemi ile onun arasına girdi ve Louis Cornbutte'e, kütleler geminin yan tarafları boyunca yükseliyormuş gibi geldi. Daha dikkatli incelemek için durdu ve gözleri sürü halindeki kocaman ayıları seçince, duyduğu dehşet son raddesine vardı.

Bu hayvanları Louis Cornbutte'ü şaşırtan şu içyağı kokusu çekmişti. Genç adam bir tepeciğin ardına sığındı ve çok

geçmeden *Korkusuz Kız*'ın üzerinde durduğu buz kütlelerine tırmanan üç ayı saydı.

Bu tehlikenin geminin içindekiler tarafından fark edildiğine dair hiçbir belirti göremedi ve yüreği müthiş bir kaygıyla sıkıştı. Bu korkunç düşmanlara nasıl karşı konulacaktı? Bu ortak tehlike sebebiyle, André Vasling ve arkadaşları gemideki diğer bütün adamlarla birleşecekler miydi? Kısmen gıdasız kalmış, soğuk yüzünden uyuşmuş olan Penellan ve ötekiler, giderilmemiş bir açlık duygusunun kamçıladığı bu korkunç hayvanlara karşı koyabilecekler miydi? Beklenmedik bir saldırı karşısında apışıp kalmazlar mıydı zaten?

Louis Cornbutte'ün zihninden çabucak bu düşünceler geçti. Ayılar buzul parçalarına tırmanmış, gemiye baskın yapmaya hazırlanıyorlardı. Louis Cornbutte, kendisini koruyan buzul kütlesini ancak o zaman terk edebildi, buzda sürünerek yaklaştı ve çok geçmeden kocaman hayvanların pençeleriyle tenteyi parçaladıklarını, güverteye atladıklarını görebildi. Arkadaşlarını ikaz etmek için tüfekle bir el ateş etmeyi düşündü ama silahsız olarak yukarı çıkacak olurlarsa mutlaka paramparça edilirlerdi ve bu yeni tehlikeden haberdar olduklarını gösterir hiçbir işaret yoktu!

XV

Beyaz Ayılar

Louis Cornbutte gittikten sonra Penellan, güverte merdiveninin dip tarafına açılan kamara kapısını sıkı sıkı kapamıştı. Başında beklemeyi üstlendiği sobanın yanına geri döndü, o sırada arkadaşları biraz ısınmak için yataklarının yolunu tutmuşlardı.

Saat akşamın altısıydı, Penellan yemeği hazırlamaya koyuldu. Kilere inip tuzlu et aldı, eti kaynar suda yumuşatmak istiyordu. Tekrar yukarı çıktığında, kendi yerini André Vasling'in almış olduğunu gördü, adam geniş bir tencereye içyağı parçaları koymuştu.

– Sizden önce ben buradaydım, dedi Penellan sertçe André Vasling'e. Niçin yerime geçtiniz?

– Sizinkiyle aynı neden yüzünden, diye cevap verdi André Vasling, çünkü akşam yemeğimi pişirmem lazım!

– Şunu derhal ortadan kaldırın, diye itiraz etti Penellan, yoksa görüşürüz!

– Hiçbir şey görüşecek değiliz, diye karşılık verdi André Vasling, bu yemek size rağmen pişecek!

– Öyleyse tadına bakamayacaksınız! diye bağıran Penellan, André Vasling'in üzerine atıldı; André Vasling bıçağını kavrayarak haykırdı:

– Koşun Norveçliler! Aupic, yardım edin!

Adamlar göz açıp kapayıncaya kadar ayaklandılar, ellerinde tabanca ve hançerler vardı. Plan önceden yapılmıştı.

Penellan André Vasling'in üzerine yürüdü, kuşkusuz adam Penellan'la teke tek dövüşmeyi üstlenmişti, çünkü arkadaşları Misonne, Turquiette ve Pierre Nouquet'nin yataklarına koştular. Hastalığın perişan ettiği, savunmasız Pierre Nouquet, Herming'in acımasızlığına teslim olmuştu. Doğramacı ise bir balta kaparak yatağından çıktı ve Aupic'in önüne atıldı. Turquiette ile Norveçli Jocki hırsla dövüşüyorlardı. Korkunç acıların pençesinde olan Gervique ve Gradlin, yanı başlarında olup bitenlerin farkında bile değillerdi.

Az sonra Pierre Nouquet, böğrüne bir hançer darbesi aldı ve Herming, kendisini hırsla savunan Penellan'ın üzerine yürüdü. André Vasling onu belinden kavramıştı.

Fakat kavganın başladığı anda tencere ocağın üstüne devrilmişti ve kızgın kömürlerin üzerine saçılan yağ, havaya berbat bir koku yayıyordu. Marie umutsuzlukla feryat ederek kalktı, ihtiyar Jean Cornbutte'ün can çekiştiği yatağa doğru koştu.

Penellan kadar güçlü kuvvetli olmayan André Vasling, kollarının çok geçmeden dümencininkiler tarafından geriye itildiğini hissetti. Birbirlerine, silahlarını kullanamayacakları kadar yakındılar. Herming'i gören ikinci kaptan haykırdı:

– Yetişin Herming!

– Yetişin Misonne! diye bağırdı Penellan da.

Ama Misonne, bıçağını ona saplamaya uğraşan Aupic'le yerde yuvarlanmaktaydı. Doğramacının baltası kendisini savunması için pek elverişli bir silah değildi, çünkü baltayı rahat hareket ettiremiyor ve Aupic'in saplamaya çalıştığı hançeri savuşturmakta muazzam bir güçlük çekiyordu.

Bu sırada, bağırış çağırışların ve çığlıkların ortasında kan akmaktaydı. Pek görülmedik bir kuvvete sahip olan Jocki'nin yere yapıştırdığı Turquiette, omzuna bir hançer dar-

besi almıştı; Norveçlinin kemerine iliştirilmiş bir tabancayı kapmaya çalışıyor ama beceremiyordu. Jocki onu mengene gibi sımsıkı tutuyor ve hareket etmesini imkânsızlaştırıyordu.

Penellan'ın giriş kapısının önünde kıstırdığı André Vasling bağırınca, Herming koşup geldi. Breton'un sırtına bıçağı saplayacağı esnada, beriki esaslı bir tekmeyle onu yere serdi. Harcadığı güç André Vasling'in, sağ kolunu Penellan'ın kıskacından kurtarmasını sağladı; ama olanca ağırlıklarıyla yüklendikleri giriş kapısı aniden göçtü ve André Vasling sırtüstü yere devrildi.

Birdenbire korkunç bir homurtu işitildi ve merdiven basamaklarında dev gibi bir ayı belirdi. Ayıyı ilk gören, André Vasling oldu. Aralarında dört ayaktan az bir mesafe vardı. Aynı anda bir patlama işitildi, yaralanan ya da ürken ayı gerisingeri döndü. Doğrulmayı başarmış olan André Vasling, Penellan'ı bırakarak ayının peşine düştü.

Bunun üzerine dümenci, göçmüş kapıyı tekrar yerine oturtup çevresine bakındı. Düşmanları tarafından sımsıkı bağlanmış olan Misonne ile Turquiette bir köşeye fırlatılmışlardı, iplerini koparmak için çaresizce debelenmekteydiler. Penellan onların yardımına koştu ama iki Norveçli ve Aupic tarafından alaşağı edildi. Takati tükenmiş olduğundan bu üç adama karşı koyamadı, adamlar onu hiç kıpırdayamayacağı şekilde bağladılar. Sonra, ikinci kaptanın haykırışlarını duyunca, onun Louis Cornbutte'le cebelleştiğini zannedip güverteye doğru atıldılar.

André Vasling, şimdiden hançerini iki defa saplamış olduğu bir ayıyla mücadele ediyordu. Muazzam pençeleriyle havayı döven hayvan, André Vasling'e ulaşmaya çalışıyordu. Küpeştenin önünde yavaş yavaş köşeye sıkışan André Vasling kurtuluş umudunu kaybetmişti ki ikinci bir patlama işitildi. Ayı yere serildi. André Vasling başını kaldırdı ve mizana direğinin halat basamaklarında, elinde tüfeğiyle Louis

Cornbutte'ü gördü. Louis Cornbutte ayının kalbine nişan almıştı ve ayı ölmüştü.

Vasling'in yüreğinde, nefret duygusu minnettarlığa baskın çıktı ama bu duyguyu tatmin etmeden önce etrafına bakındı. Aupic, bir pençe darbesiyle kafası yarılmış, cansız halde güvertede yatıyordu. Jocki, elinde bir balta, Aupic'i öldürmüş olan bu ikinci ayının darbelerini zorlukla savuşturmaktaydı. Hayvan iki hançer darbesi almıştı, buna rağmen hırsla dövüşüyordu. Üçüncü bir ayı geminin baş tarafına yönelmişti.

Dolayısıyla André Vasling onunla ilgilenmeyip, peşinde Herming'le, Jocki'nin yardımına koştu; ama ayının pençeleri arasında kalmış olan Jocki pestil gibi ezildi ve hayvan, tabancalarını üstüne boşaltan André Vasling ile Herming'in mermileriyle yere serildiğinde, pençeleri arasında sadece bir ceset tutuyordu.

– Artık sadece iki kişiyiz, dedi André Vasling, karamsar ve acımasız bir tavırla; ama öleceksek de intikam almadan ölmeyeceğiz!

Herming bir şey demeden tabancasını tekrar doldurdu. Her şeyden önce, üçüncü ayıdan kurtulmak lazımdı. André Vasling baş tarafa baktı, ayıyı göremedi. Başını kaldırınca, onu küpeştenin üstünde dikelmiş vaziyette gördü; hayvan, Louis Cornbutte'e erişmek için halat basamaklarına tırmanmaya başlamıştı bile. André Vasling, hayvana yöneltmiş olduğu tüfeğini elinden bıraktı ve gözlerinde zalimce bir sevinç belirdi.

– Aha! diye haykırdı. Bu intikamı bana pekâlâ borçlusun!

Bu sırada Louis Cornbutte mizana direğinin çanaklığına sığınmıştı. Ayı hâlâ tırmanıyordu, Louis'ye en fazla altı ayak mesafedeydi artık, tam o esnada Louis tüfeğini doğrultup hayvanın kalbine nişan aldı.

André Vasling'e gelince, eğer ayı düşüp ölecek olursa, Louis'yi vurmak için o da tüfeğini doğrulttu.

Louis Cornbutte ateş etti ama ayı isabet almış gibi görünmüyordu, çünkü ani bir sıçrayışla çanaklığa doğru atıldı. Direk bir uçtan bir uca sarsıldı.

André Vasling bir sevinç çığlığı koyuverdi.

– Herming! diye bağırdı Norveçli tayfaya. Gidip Marie'yi bul! Nişanlımı bul bana!

Herming kamaraya giden merdiveni indi. Bu sırada gözü dönmüş hayvan, kendini korumak için direğin diğer tarafına geçmeye çalışan Louis Cornbutte'ün üstüne saldırmıştı; ama tam kocaman pençesini geçirip Louis'nin kafasını parçalamak üzereyken, yan halatlardan birini yakalayan Louis kayarak yere indi; ama inişi tehlikesiz olmamıştı, çünkü yarı yolda bir mermi ıslık gibi bir sesle kulağının dibinden geçmişti. André Vasling ona ateş etmiş ve ıskalamıştı. Böylece iki hasım, ellerinde bıçaklarla, kendilerini karşı karşıya buluverdi.

Bu dövüş kesin bir sonuca götürmeliydi. İntikam duygusunu bütünüyle tatmin etmek için, genç kızın nişanlısını ölürken görmesini sağlamak için André Vasling Herming'den yardım istememişti. Yani sadece kendisine güvenmek durumundaydı.

Louis Cornbutte ile André Vasling birbirlerinin boğazına sarılıp, geriye adım atamayacak şekilde birbirlerini sımsıkı tuttular. İkisinden biri ölmeliydi. Karşılıklı yaman darbeler indiriyorlardı, bu darbeleri kısmen savuşturabildikleri için çok geçmeden kan revan içinde kaldılar. André Vasling sağ kolunu hasmının boynuna dolayıp onu yere sermeye çalışıyordu. Yere düşenin hapı yutacağını bilen Louis Cornbutte ondan önce davranıp André Vasling'in iki kolunu birden kavramayı becerdi; fakat bu hamle sırasında hançeri elinden düştü.

O esnada kulağına korkunç çığlıklar geldi. Herming'in sürüklemek istediği Marie'nin sesiydi bu. Louis Cornbutte'ün öfkeden gözü döndü; André Vasling'i dize getirmek

için bütün gücüyle yüklendi ama tam o sırada iki hasım, kuvvetli kolların kendilerini kıskaca aldığını hissettiler.

Mizana direğinin çanaklığından inen ayı, iki adamın üzerine çullanmıştı.

André Vasling hayvanın gövdesine yaslanmış vaziyetteydi. Louis Cornbutte mahlûkun pençelerinin etine gömüldüğünü hissediyordu. Ayı ikisini mengene gibi sıkıştırıyordu.

– Yetişin! Yardım edin Herming! diye bağırabildi ikinci kaptan.

– Yetişin Penellan! diye haykırdı Louis Cornbutte. Merdivende ayak sesleri duyuldu. Elinde tabancasıyla Penellan göründü, mermileri hayvanın kulağına boşalttı. Ayı bir homurtu koyuverdi. Acıdan bir an için kollarını gevşetti ve Louis Cornbutte bitap vaziyette güverteye yığıldı; ama son saniyelerini yaşayan hayvan kollarını tekrar sertçe kapattı, soysuz André Vasling'i de beraberinde sürükleyerek yere serildi, ikinci kaptanın cesedi ayının altında ezildi.

Penellan, Louis Cornbutte'ün yardımına koştu. Genç adamın hayatını tehlikeye sokacak hiçbir yarası yoktu, bir an için nefessiz kalmıştı, o kadar.

– Marie!.. dedi gözlerini açınca.

– Kurtuldu! diye cevap verdi dümenci. Herming, karnına saplanan hançerle, şurada serilmiş yatıyor!

– Peki ya o ayılar?..

– Öldüler Louis, düşmanlarımız gibi onlar da öldüler! Ama o hayvanlar olmasaydı hapı yutardık bence! Sahiden de imdadımıza yetiştiler! Tanrı'ya şükredelim bu durumda!

Louis Cornbutte ile Penellan kamaraya indiler ve Marie onların kollarına atıldı.

XVI

Sonuç

Bağlarından kurtulmayı başarmış olan Misonne ile Turquiette ölümcül bir yara alan Herming'i bir yatağa taşımışlardı. Bu alçak adam son nefesini vermek üzereydi; iki denizci onu bırakıp Pierre Nouquet'yle ilgilendiler, bereket versin ki yarası ciddi değildi.

Fakat Louis Cornbutte daha büyük bir felaketle karşı karşıyaydı. Babasında hiçbir hayat belirtisi yoktu. Oğlunun, düşmanlarının eline düştüğünü görünce tasadan mı can vermişti? Şu feci sahneden önce ruhunu teslim etmiş olabilir miydi? Kim bilir. Ama hastalığın perişan ettiği ihtiyar denizci artık yaşamıyordu!

Bu beklenmedik darbe neticesinde Louis Cornbutte ile Marie derin bir üzüntüye kapıldılar, sonra yatağın yanı başında diz çöküp Jean Cornbutte'ün ruhu için dua ederek gözyaşı döktüler.

Penellan, Misonne ve Turquiette onları o odada yalnız bırakarak güverteye çıktılar. Üç ayının cesedini çekerek geminin baş tarafına götürdüler. Penellan, çok işe yarayabilecek olan kürklerini saklamaya karar verdi fakat bir an bile olsa hayvanların etlerini yemeyi aklından geçirmedi. Zaten, beslenmesi gereken boğaz sayısı epeyce azalmıştı artık. Çok

geçmeden Herming'in cesedi de, sahilde bir çukur kazıp içine atmış oldukları André Vasling, Aupic ve Jocki'nin cesetlerinin yanında yerini aldı. Norveçli, gecenin bir vakti, hiçbir pişmanlık ve vicdan azabı duymadan, ağzı öfkeden köpürerek can verdi.

Üç denizci, bir sürü yeri parçalandığı için güverteyi yağan kardan koruyamayan tenteyi tamir ettiler. Hava aşırı soğuktu, güneşin ancak 8 Ocak'ta tekrar ufkun üstünde görünmesine kadar da böyle sürüp gitti.

Jean Cornbutte bu sahilde toprağa verildi. Oğlunu bulmak için memleketini terk etmiş ve geldiği bu korkunç iklimli bölgede canından olmuştu! Mezarı bir tepeciğin üstüne kazıldı ve denizciler mezara alelade tahta bir haç diktiler.

O günden sonra Louis Cornbutte ve arkadaşları yine büyük dertlerle boğuştular fakat tekrar buldukları limonlar sayesinde sağlıklarına kavuştular.

Gervique, Gradlin ve Pierre Nouquet bu korkunç olaylardan on beş gün kadar sonra ayağa kalkıp biraz idman yapabildiler.

Çok geçmeden avlanma daha kolay hale geldi, av hayvanları bollaştı. Su kuşları sürüler halinde geri dönüyordu. Çoğunlukla, bir çeşit yabanördeği vurdular; mükemmel bir gıdaydı bu. Avcılar, yirmi beş mil güneyde buzul düzlüğünün durumunu görmek için keşif yaparken köpeklerinin ikisini kaybetmeleri dışında, üzülmelerini gerektirecek başka kayıp yaşamadılar.

Şubat ayının habercisi, şiddetli fırtınalar ve çokça yağan kar oldu. Ortalama sıcaklık hâlâ sıfırın altında yirmi beş dereceydi, ama denizciler pek o kadar zorluk çekmiyorlardı. Üstelik, ufkun üstünde gittikçe yükselen ve çektikleri eziyetin son bulmak üzere olduğunu haber veren güneşi görmek hepsini sevince boğuyordu. Ayrıca Tanrı'nın onlara merhamet gösterdiği de düşünülebilirdi, çünkü o sene hava daha erken ısınmaya başladı. Mart ayıyla birlikte, geminin etrafında üç beş karganın uçuş-

tuğunu gördüler. Louis Cornbutte, kuzeye göç yolculuğunda o yörelere kadar ulaşan kimi turnaları avladı. Güneyde ara sıra yabankazı sürüleri de göze çarpmaya başlamıştı.

Kuşların geri dönüşü, soğuğun azaldığına işaret ediyordu. Bununla birlikte bu duruma pek de bel bağlamamak lazımdı, çünkü rüzgârın yönünün değişmesiyle veya yeniay ya da dolunay dönemlerinde ısı aniden düşüyor ve denizciler, soğuktan korunmak için en ciddi tedbirlere başvurmak zorunda kalıyorlardı. Isınmak için, geminin bütün küpeştelerini, kullanmadıkları güverte köşkünün bölme duvarlarını ve sintine güvertesinin büyük bir kısmını çoktan yakmışlardı. Yani kış mevsiminin sona ermesinin artık zamanıydı. Neyse ki mart ayı ısı ortalaması eksi on altı derecenin altına düşmedi. Marie, bu erken gelen yaz mevsimi için yeni giysiler hazırlamaya girişti.

Ekinokstan beridir güneş sürekli ufkun üzerinde duruyordu. Hep gündüzün yaşandığı sekiz aylık dönem başlamıştı. Çok yetersiz olsalar da bu sürekli aydınlık ve bu biteviye sıcaklık buzullar üstünde etkisini göstermekte gecikmedi.

Korkusuz Kız'ı, çevresini kuşatan yüksek buz yatağından indirmek için büyük tedbirler almak lazımdı. Neticede, gemi payandalarla sağlamca desteklendi ve çözülmeyle birlikte buzulların kırılmasını beklemenin münasip olacağı düşünüldü; fakat alttaki buzullar, şimdiden az çok ılınmış bir su tabakasının içinde bulundukları için yavaş yavaş çözüldüler ve yelkenli hiç hissettirmeden giderek alçaldı. Nisanın ilk günlerine doğru, normal seviyesine kavuşmuştu.

Nisan ayıyla birlikte bardaktan boşalırcasına yağan yağmurlar baş gösterdi, sel gibi buzul düzlüğüne yayılan sular çözülmeyi daha da hızlandırdı. Termometrede cıva sıfırın altında on dereceye yükseldi. Adamlardan birkaçı fok derisinden giysilerini çıkardı ve kamarada gece gündüz soba yakıp ateşi besleme ihtiyacı ortadan kalktı. Henüz tükenmemiş olan ispirto, sadece yiyeceklerin pişirilmesinde kullanıldı.

Çok geçmeden, buzlar boğuk çatırtılarla kırılmaya başladı. Yarıklar büyük bir hızla oluşuyor ve basılacak yeri sopayla yoklamadan düzlükte yürümek ihtiyatsızlık haline geliyordu, çünkü orada burada yılankavi çatlaklar vardı. Hatta birkaç denizcinin suya düştüğü de oldu ama biraz soğuk bir banyoyla paçayı kurtardılar.

Bu dönemde foklar geri döndü, denizciler sık sık fok avına çıktılar, çünkü yağlarını kullanmak zorundaydılar.

Hepsinin sağlığı gayet iyiydi. Yola çıkış hazırlıkları ve avlanma bütün vakitlerini alıyordu. Louis Cornbutte çoğunlukla gidip geçitleri inceliyordu, güney sahilinin durumuna bakarak daha güneydeki bir geçidi denemeye karar verdi. Birçok yerde çözülme gerçekleşmişti ve suyun üstünde yüzen kimi buzul parçaları açık denize doğru sürüklenmekteydi. 25 Nisan'da gemi harekete hazır hale getirildi. Kılıflarından çıkarılan yelkenler mükemmelen korunmuşlardı; esintide hafifçe dalgalandıklarını görmek denizciler için hakiki bir sevinç kaynağı oldu. Gemi şöyle bir sallandı, çünkü su kesimi çizgisi tekrar yerli yerine gelmişti; henüz kıpırdayamıyor olsa da artık doğal ortamında bulunuyordu.

Mayıs ayında buzlar hızla çözüldü. Sahili kaplayan karlar her tarafta eriyor ve kıyıyı neredeyse yanaşılmaz kılan kalın bir çamur tabakası oluşturuyordu. Pembe ve soluk renkli küçük fundalar kar kalıntılarının arasından ürkekçe baş veriyordu, bu azıcık sıcağa tebessüm eder gibiydiler. Isı nihayet sıfırın üstüne çıktı.

Geminin yirmi mil güneyinde, birbirlerinden tamamen kopmuş buzul parçaları Atlantik Okyanusu'na doğru ilerliyordu. Geminin çevresinde deniz bütünüyle serbest olmasa da yer yer geçitler açılmaktaydı, Louis Cornbutte bu geçitlerden faydalanmak istedi.

Louis Cornbutte 21 Mayıs'ta, babasının mezarını son bir defa ziyaret ettikten sonra nihayet kışı geçirdikleri koydan ayrıldı. Yiğit denizcilerin yüreği aynı zamanda hem sevinç

hem de kederle doldu, çünkü bir dostun öldüğünü gördüğün yeri üzüntü duymadan terk edemezsin. Rüzgâr kuzeyden esiyordu, yola çıkmak için elverişli bir hava vardı. Yelkenlinin önü sık sık buzul tabakalarıyla kesildi, testereyle kesmek zorunda kaldılar; karşısına sık sık buzul parçaları dikildi, patlatmak için mayın kullanmaya mecbur oldular. Yolculuğun bir ayı boyunca yine pek çok tehlike atlattılar, gemi parçalanmaktan çoğunlukla kıl payı kurtuldu; ama mürettebat korkusuz ve bu tehlikeli manevralara alışkındı. Penellan, Pierre Nouquet, Turquiette ve Fidèle Misonne tek başlarına on tayfanın yapacağı işi yapıyorlardı; Marie de hepsine minnetle gülümsüyordu.

Korkusuz Kız nihayet Jean-Mayen Adası'nın açıklarında buzullardan kurtuldu. 25 Haziran civarında yelkenli, fok ve balina avı için kuzeye giden teknelerle karşılaştı. Kutup denizlerinden çıkabilmesi aşağı yukarı bir ayını almıştı.

16 Ağustos'ta *Korkusuz Kız* Dunkerque açıklarında bulunuyordu. Deniz gözcüsü yelkenlinin göründüğünü haber vermişti, bütün liman sakinleri dalgakırana koştu. Yelkenlideki denizciler çok geçmeden dostlarıyla kucaklaştılar. İhtiyar rahip, Louis Cornbutte ile Marie'yi bağrına bastı; sonraki iki gün iki ayrı ayin yönetti, ilki Jean Cornbutte'ün ruhunun huzur bulması için, ikincisi ise çok uzun süredir bedbahtlığın birleştirdiği bu iki nişanlıyı takdis etmek içindi.

1855 yılında ilk kez *Musée des familles* dergisinde yayımlanan *Buzullar Arasında Bir Kış*, okuru Dunkerque'ten dondurucu Grönland'a uzanan, aşk ve dostluk uğruna girişilen heyecan ve gerilim dolu bir maceraya davet ediyor. Bu kısa ama çarpıcı öyküde, büyük macera romanlarının barındırabileceği bütün unsurlar mevcuttur: Çetin bir deniz yolculuğu, zorlu bir arama kurtarma girişimi, düşman bir çevrede, son derece elverişsiz koşullarda hayatta kalma mücadelesi, gemide isyan...
Kaptan Louis Cornbutte, *Korkusuz Kız* adlı gemiyle çıktığı sefer sırasında, tehlike sinyallerini aldığı bir uskunanın yardımına koşmak üzere iki tayfasıyla birlikte filikayla denize açılmış ve geri dönmemiştir. *Korkusuz Kız*'ı seferine başladığı Dunkerque'e ikinci kaptanı geri getirir. Louis'nin öldüğüne inanmayan ve kendisi de denizci olan babası Jean Cornbutte, mürettebatı toplayarak oğlunu aramak üzere yeniden denize açılır.

JULES VERNE (1828-1905): Nantes kentinde dünyaya gelen yazar, Paris'te hukuk öğrenimi gördü, ancak zamanla edebiyata yöneldi. Önce tiyatro yapıtları ve opera librettoları yazdı. 1863'te *Le Magasin d'Education et de Récréation'da, Voyages extraordinaire* (Olağanüstü Yolculuklar) adlı dizinin ilk yapıtı olarak yayımladığı *Cinq semaines en ballon* (1863; Balonla Beş Hafta) büyük ilgi gördü. Bunun üzerine fantastik serüvenler yazmaya devam etti. *Voyage au centre de la Terre* (1864; Dünyanın Merkezine Yolculuk), *Vingt mille lieues sous les mers* (1870; *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah*) ve *L'Île mystérieuse* (1874; Esrarlı Ada) bunlardan bazılarıdır. Pek çok yapıtı arasında en çok ilgi çeken romanı *Le Tour du monde en quatre-vingts jours* (1873; *Seksen Günde Dünya Gezisi*) bugüne dek popülaritesini korumuştur. Romanları çok sayıda dile çevrilen ve sinemaya uyarlanan Verne, 1892'de Légion d'honneur nişanıyla ödüllendirilmiştir.

